

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2018

Zoologická zahrada Ústí nad Labem

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2018

Členství v organizacích:

World Association of Zoos
and Aquariums | WAZA
United for Conservation

EAZA

UCSZO

UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZÁHRAD

ize

INTERNATIONAL ZOO
EDUCATORS
ASSOCIATION

EKMA

ISIS

KOALICE PROTI
PALMOVÉMU OLEJI

Údaje o zoo

Zoologická zahrada Ústí nad Labem, příspěvková organizace

Drážďanská 23
400 07 Ústí nad Labem
Česká republika

Právní forma: příspěvková organizace
IČ: 00081582
DIČ: CZ00081582
Tel.: +420 475 503 354
Tel., fax: +420 475 503 421
E-mail: zoo@zoousti.cz
Internet: www.zoousti.cz, www.choboti.cz
Název: Zoologická zahrada Ústí nad Labem, příspěvková organizace
Sídlo: Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem, Česká republika

Zřizovatel: statutární město Ústí nad Labem
Sídlo: Velká Hradební 8, 400 01 Ústí nad Labem
IČ: 00081531

Primátor města: Mgr. Ing. Petr Nedvědický

Statutární zástupce zoo: Ing. Roman Končel

Obsah

Členství v organizacích	2
Údaje o zoo	3
Úvodní slovo ředitele	5
Zoologický útvar	7
Činnost zoologického útvaru	8
Veterinární péče	14
Výživa a krmení	16
Odchov medvěda malajského	18
Odchov nosálů bělohubých	21
Prvoodchov korovce mexického	24
Změny u jelenů bělohubých	25
Zhodnocení reprodukce u nilgau od roku 1991	27
Činnost Centra pro zvířata v nouzi	29
Stavy zvířat	32
Odchovy	45
Ochranářské projekty	46
Projekt Pesisir Balikpapan v roce 2018	47
Ekonomicko-personální útvar	53
Činnost ekonomicko-personálního útvaru	54
Útvar kontaktu s veřejností	62
Činnost útvaru kontaktu s veřejností	63
Adopce a patroni	76
110 let od Lumpeparku k zoologické zahradě	83
Provozní útvar	89
Činnost provozního útvaru	90
Personální obsazení	94

Úvodní slovo ředitele

Vážení přátelé a příznivci
zoologické zahrady,

uplynul další rok, a proto je mou milou povinností předložit vám Výroční zprávu Zoologické zahrady Ústí nad Labem, p. o., za rok 2018. V této výroční zprávě jsem se se svými spolupracovníky snažil shrnout vše, co se za uplynulé období událo.

Rok 2018 byl rokem jubilejním jak pro Českou republiku, protože jsme oslavili 100 let naší státnosti, tak pro zoologickou zahradu, která oslavila 110 let od založení parku Heinricha Lumpeho, a potažmo i naší zoologické zahrady. V souvislosti s tímto výročím jsme v zoologické zahradě pro návštěvníky připravili také nové vzdělávací projekty, v prostoru pod historickým hrádkem jsme umístili nově zhotovenou sochu zakladatele Heinricha Lumpeho, dřevěné krmítko a pozorovatelnu ptáků.

Na jednání se zastupiteli města Ústí nad Labem byl v květnu představen nový „Návrh rozvoje zoo na období let 2018 až 2035“.

Pro naši zoologickou zahradu byl rok 2018 i rokem rekordním ve vztahu k návštěvnosti, kdy zahradou prošlo 173 998 návštěvníků. Druhá nejvyšší návštěvnost od roku 1955 nás velmi těší a zavazuje do budoucnosti.

Jistě k ní přispěly i některé odchovy zvířat, které jsou ojedinělé v rámci České republiky, a v určitých případech můžeme hovořit dokonce

o raritních evropských odchovech. Jedná se o mládě korovce mexického, mláďata nosálů bělohubých a zejména o samičku medvěda malajského, která je prvním evropským odchovaným mláďětem tohoto druhu po sedmi letech.

Pokračovali jsme také v investiční činnosti. Vlastním nákladem jsme představili několik nevyhovujících terárií ve spodní části pavilonu exotária na terária expoziční, která by měla sloužit jako ukázka, jakým směrem se chceme v oblasti přestavby tohoto pavilonu vydat. Povedla se i kompletní rekonstrukce veřejného osvětlení zoologické zahrady.

Tak jako v předešlém roce nám byly zřizovatelem, statutárním městem Ústí nad Labem, opět poskytnuty účelové finanční prostředky na investiční i neinvestiční činnost v hodnotě několika milionů korun, které jsme využili na předem určené projekty, ale i na řešení havarijních stavů na vodovodním řadu a vytápění zoo. V rámci čerpání těchto finančních prostředků jsme zahájili další nové stavby – výstavbu ubikace pro vydry malé včetně výběhu, přestavbu expozice tapírů čabrakových a výstavbu voliéry pro australské ptáky. Mimo jiné byl zakoupen fixační box pro kopytníky, stínicí plachta a váha pro slony. Dalším důležitým krokem je zajištění projektové dokumentace na nové projekty.

Neinvestiční finanční prostředky byly použity na nákup zařízení pro monitorování zdravotního stavu zvířat při veterinárních zákrocích, lan a smyček pro manipulaci se zvířaty, fixačních kurtů, které pomohou při manipulaci s velkými kopytníky, ale například i s tuleni.

Centrem pro zvířata v nouzi, jehož činnost patří k provozu zoologické zahrady, prošlo v loňském roce přes 450 psů, 380 koček a mnoho dalších zvířat, převážně ježků. Také zde zoologická zahrada investovala finanční prostředky zejména v rámci drobnějších oprav a údržby celého areálu.

Závěrem mi dovoluji, abych poděkoval zřizovateli naší zoo za vstřícnost a snahu rychle řešit všechny nastalé problémy, dále pak všem zaměstnancům zoologické zahrady a Centra pro zvířata v nouzi, kteří se po celý rok snažili, někdy i v nelehkých podmínkách, pro vás návštěvníky vytvářet co nejlepší prostředí, aby se vám v naší zoo líbilo.

Největší dík však patří zejména vám, návštěvníkům, adoptivním rodičům, patronům, nadačnímu fondu Folivora a všem sponzorům a lidem, kteří zoo pomáhají, protože bez vás všech bychom při péči o naše zvířata měli daleko složitější pozici.

Ing. Roman Končel, ředitel

Zoologický
útvár

Činnost zoologického útvaru

Ing. Lukáš Štěřba

K 31. 12. 2018 chovala naše zoo celkem 228 druhů (v počtu 1 282 jedinců), což je o sedm druhů méně než v roce 2017. Dále jsme v roce 2018 chovali 38 druhů (156 jedinců), pro něž je veden Evropský záchranný program (EEP), a 15 druhů (64 jedinců), pro něž je vedena Evropská plemenná kniha (ESB). Za rok 2018 se rozmnožilo celkem 37 druhů a povedlo se odchovat 91 mláďat.

Savci

K 31. 12. 2018 bylo v naší zoo chováno celkem 69 druhů savců (v počtu 277 jedinců), což je o dva druhy méně než v roce 2017. V roce 2018 jsme totiž přestali chovat dva druhy savců. Jednalo se o **osla domácího**

(*Equus asinus*), kterého jsme z důvodu špatného soužití s ostatními zvířaty na Venkovském dvorku poslali do lepších podmínek. Bohužel, na konci roku nám na selhání ledvin uhynula stará samice **serau japonského** (*Capricornis crispus*). Uhynula tak poslední žijící samice v evropských zoologických zahradách (**foto 1**).

V roce 2018 se nám podařilo rozmnožit celkem dva druhy hlodavců. U **dikobrazů srstnatonosých** (*Hystrix indica*) se narodil jeden sameček. Druhým druhem je pak **morče uruguayské** (*Cavia magna*). Za celý rok se jim narodilo celkem 8 mláďat. U **lenochodů dvouprstých** (*Choloepus didactylus*) se v roce 2018 nenarodilo žádné mláďe. V roce 2018 jsme sestavili novou mladou chovnou skupinku 1,2 a starší samice jsme již ze zdravotních důvodů od samce oddělili. Na základě doporučení koordinátorky jsme pak našeho odchovaného samečka z roku 2017 transportovali do drážďanské zoologické zahrady. Jelikož jsme chovali pouze samici **tany severní** (*Tupaia belangeri*), přivezli jsme si z Belgie mladého samečka a v současné době chováme pár těchto drobných živočichů žijících v oblasti jihovýchodní Asie.

Jako každý rok se nám i letos dařilo u primátů. U **lemurů kata** (*Lemur*

catta) se narodilo celkem šest mláďat, z toho pět se jich podařilo odchovat. Zároveň jsme na konci roku vyměnili našeho chovného samce z důvodu možného páření vlastních dcer. Proto jsme si dovezli nového samce z Polska, ze zoo ve Varšavě.

Guerézám plášťíkovým (*Colobus guereza caudatus*) se narodila celkem dvě mláďata. Dále se pak dvě mláďata narodila i **mandrilům rýholicím** (*Mandrillus sphinx*). U těchto primátů máme poměrně početnou flupu, a tak jsme museli nějaká zvířata transportovat do jiných zoo. Dvě samičky odcestovaly do německé zoo Ueckermünde, další dvě pak do italské zoo Parco Faunistico Valcorba. U **hulmanů jávských** (*Trachypithecus aureus*) se narodila celkem tři mláďata, ale bohužel ani jedno nedokázaly samice odchovat. Jedno mládě se pak narodilo i u **kočkodanů Brazzových** (*Cercopithecus neglectus*) – **foto 2**. Další úspěch jsme zaznamenali u **tamarinů bělohubých** (*Saguinus labiatus*), kterým se narodila dvě mláďata. Jeden zajímavý transport jsme uskutečnili u **lvíčků zlatých** (*Leontopithecus rosaria*). Našeho pětiletého samečka jsme poskytli do francouzské zoo La Vallée des Singes. Naše samčí skupinka již tedy čítá pouze dva jedince.

V chovu **pand červených** (*Ailurus fulgens*) došlo k úhynu naší staré samice. V příštím roce ale dovezeme novou mladou samici, kterou nám doporučil koordinátor chovu. Veliký úspěch jsme zaznamenali u dalšího druhu šelem, konkrétně u **medvědů malajských** (*Helarctos malayanus*). Naší samici se 16. 2. 2018 narodila samička. Jednalo se o čtvrté mládě za celou historii našeho chovu a o druhé mládě samice Barmy. Zároveň na konci roku odcestovala na nové místo naše odchovaná sedmiletá samička Babu. Jejím novým domovem se stal Edinburgh, kde na ni čeká starší samec. Další velký úspěch jsme zaznamenali u **nosálů bělohubých** (*Nasua narica*). Narodila se nám dvě mláďata, která se nám zároveň podařilo odchovat. Jednalo se o první mláďata narozená u nás v zoo. Tato dvě mláďata (sameček a samička) jsme ještě po odstavu na konci roku rovnou přepravili do jejich nového domova ve vídeňské zoo. U kočkovitých šelem jsme nezaznamenali žádný odchov. Došlo pouze

k odsunu jednoho samce **levharta sněžného** (*Uncia uncia*). Jelikož nám dva chovaní samci začali dospívat a začínali mezi sebou mít konflikty, museli jsme jednoho transportovat do jiné zoo. Naštěstí se nám povedlo prostřednictvím koordinátorky najít umístění a samec mohl odjet do švýcarské zoo (**foto 3**). V říjnu jsme se pak rozhodli pro eutanazii samice **vlka hřivnatého** (*Chrysocyon brachyurus*) z důvodu špatného zdravotního stavu. Consuele bylo již téměř 16 let. Návštěvníci ale o vlka hřivnatého v naší zoo nepřijdou, neboť ještě předtím jsme z děčínské zoo přivezli další starší samici. Zoo Děčín se rozhodla ukončit chov tohoto druhu, a tak jsme jim s tímto transportem vyšli vstříc. Bohužel nám uhynula samička **tuleně obecného** (*Phoca vitulina*) Zola. Zola měla střevní problémy a pravděpodobně i požřela nějaký předmět vhozený návštěvníky do bazénu.

U kopytníků bylo celkem rušno. Bohužel, v roce 2018 nám uhynula i samice **kabara pižmového** (*Moschus moschiferus*) na parazitární infekci, ke které tento druh bývá velmi náchylný. V naší skupině **oslů somálských** (*Equus africanus somaliensis*) došlo k výměně samců. Našeho starého samce Achmeda jsme dočasně přesunuli do liberecké zoo, abychom uvolnili místo pro chovného samce právě z liberecké zoo. V příštím roce bychom chtěli zkusit připustit alespoň dvě samice, Mayu a Jilib. U **zeber Hart-**

mannové (*Equus zebra hartmannae*) se nám narodila celkem tři hříbata (2,1) – **foto 4**. Další přesuny se konaly i u **velbloudů dvouhrbých** (*Camelus bactrianus*). Našeho dlouholetého samce jsme umístili do deponace k soukromému chovateli, jelikož vůbec nepáříl naše samice. Naopak jsme přivezli od jiného soukromého chovatele jiného zkušeného samce. Uvidíme, jestli on naše samice napáří. U **alpak** (*Lama pacos*) se nám narodila celkem dvě mláďata, černý sameček a rezavá samička. Dva poměrně velmi náročné chirurgické zákroky jsme provedli u **žiraf Rothschildových** (*Giraffa camelopardalis*). Konkrétně se jednalo o kastraci našich dvou mladých samců Enjoe a Saula. Oba velmi náročné zákroky se nám povedly, a tak v březnu roku 2019 budeme moci oba samce odsunout do jiné zoo. Koordinátor nám doporučil italskou zoo Parco Faunistico Valcorba. Velké změny se udály ve stádě **jelenů bělohubých** (*Cervus albirostris*). V květnu jsme přivezli nového chovného samce z Rigy. Jedná se o šestiletého samce jménem Gaiši, který by měl osvěžit krev v našem stádě. Zároveň si Riga odvezla od nás mladého samce, který naopak osvěží krev v tamním stádě. Následně jsme odsunuli našeho desetiletého chovaného samce Kailáse do Karlsruhe, kde mají samčí skupinku těchto jelenů. V roce 2018 se nám po komplikovaných porodech narodili dva mrtví samečci a pouze jedna samička, kterou se nám podařilo odchovat. Jako každý rok, tak i letos se spousta mláďat narodila u **siků vietnamských** (*Cervus nippon pseudaxis*). Narodilo se celkem sedm mláďat (5,2), ale pouze pět se jich podařilo odchovat. Dále se u **muntžaků malých** (*Muntiacus reevesi*) narodila celkem tři mláďata. U **antilop nilgau** (*Boselaphus tragocamelus*) se nám po menší pauze narodila dvě mláďata (dvojčata), přežilo ale jen jedno z nich. U **vodušek jelenovitých** (*Kobus ellipsiprymnus*) se narodil jeden sameček. Zároveň jsme udělali obměnu u chovného samce.

Místo našeho původního samce jsme dovezli nového mladého samce z Košic. Samice **anoa nížinného** (*Bubalus depressicornis*) bohužel porodila mrtvé mládě. Spousta mláďat se rodila i na Venkovském dvorku, konkrétně se jednalo o 12 mláďat (ale pouze tři odchovaná) u **koz holandských** a o 11 mláďat (10 odchovaných) **ovcí kamerunských**.

Ptáci

K 31. 12. 2018 bylo v naší zoo chováno celkem 48 druhů ptáků v počtu 143 jedinců. Mezi zajímavé novinky patří například nová voliéra s **rýžovníkem šedým** (*Padda oryzivora*) a **papouškem vlnkovaným** (*Melopsittacus undulatus*). Posledním novým druhem v naší zoo je **čejka australská** (*Vanellus miles*). Novou skupinku jsme sestavili u **nandu pampového** (*Rhea americana*) – **foto 5**. Původní chovnou skupinku (3,1) jsme změnili na 1,3. Jeden samec odjel do Děčína a druhý samec do Maďarska. Dvě nové samice jsme přivezli z ostravské zoo. Během roku jsme ještě doplnili hejno **tučňáků brýlových** (*Spheniscus demersus*) o šest nových jedinců (4,2) ze Zoo Wrocław. Nyní se hejno skládá ze šestnácti tučňáků (8,8). Úspěšný rok byl u **poláků malých** (*Aythya nyroca*). Povedlo se nám odchovat celkem tři jedince. Jedno mládě pak odchoval i pár **bernešek rudokrkých** (*Branta ruficollis*). Z papoušků se dařilo především u **žaků šedých** (*Psittacus erithacus*), celkem se nám vylíhlo pět mláďat ve dvou snůškách. Během roku se nám také podařilo dopárovat **aru araraunu** (*Ara ararauna*) a **aru červenouchého** (*Ara rubrogenys*). Novou samičku aru ararauny jsme dovezli z Erfurtu a nového samečka aru červenouchého z Twycrossu. U sov se jako každoročně dařilo pouze **sovicím sněžním** (*Nyctea scandiaca*), zkušený pár

odchoval tři samičky. Nový mladý pár jsme vytvořili u **sovy pálené** (*Tyto alba*). Jako každý rok, tak i letos jsme odchovali mláďata u **zoborožců vrásčitých** (*Aceros corrugatus*). Zkušený pár odchoval jednoho samečka. Letos se ale poprvé povedl odchov i u mladého páru, který odchoval rovnou dvě mláďata (1,1) - **foto 6**. Mláďata vyklubaná v roce 2017 pak v roce 2018 odcestovala do Lagosu.

Ektotermní živočichové

V roce 2018 jsme otevřeli hned tři nová terária. Nově tedy návštěvníci mohou vidět **zmiji obecnou** (*Vipera berus*), **krajtu zelenou** (*Morelia viridis*) a **psohlavce orinockého** (*Corallus hortulanus*) – **foto 7**. Další novinkou je pak **korovec jedovatý** (*Heloderma suspectum*). Z ektotermních živočichů se nám podařilo rozmnožit celkem dva druhy želv. Dvě mláďata se podařilo odchovat u **želv uhlířských** (*Chelonoidis carbonaria*) a jedno mládě u **želv zelenavých** (*Testudo hermanni*). Z hadů se rozmnožily dva druhy. **Krajta královská** (*Python regius*) odchovala celkem dvě mláďata a **psohlavec orinocký** (*Corallus hortulanus*) hned devět mláďat. Dalším druhem plaza, který se v roce 2018 úspěšně rozmnožil, je **leiocefalus kýlnatý** (*Leiocephalus carinatus*). Podařilo se odchovat hned 11 mláďat. Unikátní prvoodchov se nám podařil u **korovce mexického** (*Heloderma horridum*), povedlo se nám odchovat jedno mládě.

Veterinární péče

MVDr. Václav Poživil

První licenční řízení Zoo Ústí nad Labem proběhlo v roce 2004, od té doby probíhá vždy v intervalu dvou let pravidelná kontrola. A jinak tomu nebylo ani v tomto roce (**foto 1**). Licenční řízení mimo jiné kontroluje činnost na úseku veterinární péče, welfare a zvládnání mimořádných opatření. Stejně jako v minulých letech proběhlo bez chyb a námitek.

Veterinární preventivní a léčebnou péči prováděl společně v zoo i Centru pro zvířata v nouzi, které spravuje zoologická zahrada, tým veterinárních lékařů: MVDr. Václav Poživil, MVDr. Renata Poživilová, MVDr. Jana Matoušková, MVDr. Barbora Brázdová, MVDr. Eva Jeřábková a MVDr. Pavla Brabencová a veterinární technička Jitka Nesvorová. Tým při péči o zvířata v zoologické zahradě spolupracoval na mnoha odborných úkonech, vyšetřeních či zákrocích s dalšími kolegy nejen ze zoologických zahrad. Patřili k nim MVDr. Roman Vodička (Zoo Praha), MVDr. Robert Novotný (VFU Brno), členové týmu IZW Berlin prof. Dr. Thomas Hildebrandt a Dr. Frank Göritz, dále Dr. Christian Wenker (Zoo Basel), MVDr. Dušan Uswald a další. V rámci veterinární činnosti a diagnostiky zoo spolupracuje zejména s laboratoři SVÚ Praha, Vemodia, Genservice Brno, Vedilab

a mnoha dalšími. Činnost je pravidelně kontrolována pracovníky KVS pro Ústecký kraj, okresního inspektorátu Ústí nad Labem.

Veterinární činnost byla prováděna podle plánu preventivních a diagnostických akcí, léčebná činnost byla zaměřena převážně na chronické zdravotní problémy slonice Kalý, se kterými jsme bojovali po celý rok společně s týmy specialistů z jiných zoo či IZW.

Na základě doporučení koordinátora chovu žiraf z EAZA jsme měli možnost provést eutanazii dvou přebytečných, chovatelsky a geneticky nevhodných jedinců nebo jejich kastraci. V minulosti prováděná chemická kastrace na doporučení EAZA nepřinesla kýžený účel, ba naopak vedla k rozvratu v hierarchii skupiny a psychickým změnám takto kastrováných jedinců. Dle rozhodnutí vedení zoologické zahrady, zřizovatele zoo a nezralosti veřejnosti jsme zvolili chirurgickou kastraci (**foto 2**) s následným umístěním v jiném zařízení schváleném koordinátorem EAZA. Snažíme se zde napodobit přirozené podmínky chovu a nahrazujeme matku přírodu, kde jedinci umírají, jsou potravou pro další druhy či jsou jedinci vlastního druhu usmrceni nebo vyhnáni mimo vlastní smečku či stádo. Oč jednodušší je rozhodnutí u „neatraktivních“ druhů, o to emocionálně vypjatější bývá u ikoničtějších zvířat. Na základě legislativy EU masově vybíjíme nepůvodní druhy, přemnožené jedince, divoká prasata, kastrujeme chované jedince, a na druhé straně militantně bráníme námi vyvolené druhy a preferujeme jejich extrémní chování na hranici mezních hodnot, kdy zcela chybí přirozená regulace a selský rozum. Bohužel, takovéto jednání má za následek vymizení některých druhů nejen ze zoologických zahrad, ale i druhů samotných. V tomto roce došlo bohužel i k masivnímu projevu sarkoidů koňovitých, které jsme museli řešit chirurgicky, a ve spolupráci ze Zoo Basel s Dr. Christianem Wenkerem jsme se podíleli na typizaci, výzkumu a zjišťování rozsahu promoření chovů touto chorobou v Evropě.

Výživa a krmení

Ing. Lukáš Štěrba, Marcela Vaňková

Výživa a krmení jsou jedním z nejdůležitějších odvětví chovu zvířat. Správná technika krmení, kvalitní a zdravotně nezávadná krmiva jsou pro živočichy nezbytně důležité. Zároveň je kvalitní výživa prevencí zdravotních komplikací, a snižuje tak veterinární náklady.

V roce 2018 činily náklady na krmení 5 008 055,30 Kč, což je o 366 944,70 Kč méně než v roce 2017. Za rok 2018 jsme například nakoupili 3 958,2 kg červené řepy, 3 856,5 kg celeru, 15 279 kg mrkve a 3 856,5 kg banánů.

Ze živočišných krmiv se spotřebovalo například 6 965,8 kg hovězího masa (srdce, žebra, svalovina), 2 684,5 kg vepřového masa (plec, srdce, kolena) a 1 910,65 kg koniny. Dále jsme za rok 2018 nakoupili 3 200 kg mražených kuřat a spotřebovali jsme 1 420 kg šprotů pro tučňáky **(foto 1)**.

Pro býložravé živočichy je přes zimní období nejdůležitější seno. Rok 2018 byl ale neobvyklý. Velké sucho způsobilo, že jsme již v létě museli začít krmit senem, neboť tráva již nedorůstala, a i sena bylo celkově méně. Vysoká poptávka a nižší nabídka pak způsobily nárůst ceny sena až na cca 1 900 Kč za balík. Celkem jsme v roce 2018 uskladnili 370 ks kulatých balíků sena (cca 111 000 kg) a 550 ks malých hranatých balíků sena (5 500 kg). Důležitým produktem zemědělství je také sláma, kterou využíváme k podestýlání stájí. V roce 2018 jsme nakoupili 20 ks kulatých balíků

slámy a 300 ks malých hrana-
tých balíků.

Další důležitou krmnou slož-
kou některých zvířecích dru-
hů je listí. Jelikož v zimním
období nemáme možnost
krmení zelenými listy, musíme
si přes léto listí mrazit. Cel-
kem jsme si zamrazili 290 kg
listí. Toto množství je určeno
pro listožravé opice, kabary
pižmové a kuskusy medvědí
(foto 2). Kuskus je ale velmi
náročný na krmení.

Další významnou skupinou kr-
miv, kterou využíváme v zoo-

logické zahradě, jsou jadrná krmiva (granuláty). Asi největší množství jadr-
ných krmiv slouží především pro býložravce. Jelikož je velice složité stanovit
nějaké přesné energetické požadavky na jednotlivé druhy zvířat (jako je
tomu u hospodářských zvířat), je velice obtížné určit, kolik jadrného krmiva
krmit. Vždy je ovšem důležité brát jadrné krmivo pouze jako doplněk. Je
i velice žádoucí mít k dispozici chemický rozbor živin sena (dusíkaté látky, su-
šina, vláknina...), kterým budeme v daném roce krmit. Znalost těchto hod-
not nám pak může pomoci určit, kolik živin bychom měli jadrným krmivem
pouze doplnit. Pro všechny býložravce je samozřejmě nejpřirozenější objem-
né krmivo, čemuž mají i přizpůsobenou fyziologii trávení. Objemné krmivo
tedy musí u této skupiny zvířat tvořit největší část krmné dávky během dne.
Jen tak docílíme optimálního trávení v bacheru, či slepém střevě u lichoko-
pytníků, a zabráníme tím nejen zdravotním komplikacím, ale i jiným problé-
mům, které s překrmováním jádrem souvisejí (přerůstání rohoviny u kopyt

a paznehtů, tloustnutí...). Pokud se tedy ja-
drné krmivo používá
jako doplněk, je vždy
důležité, aby se zvířa-
tům předkládalo po na-
krmení objemnou pící.
Tím lze zabránit vzniku
bacherových acidóz.
V roce 2018 jsme zkrmilli
celkem 46,7 tuny jadr-
ných krmiv (foto 3).

Odchov medvěda malajského

Ing. Lukáš Štěřba

Medvěd malajský (*Helarctos malayanus*) je druh medvěda, který se vyskytuje v tropických pralesích jihovýchodní Asie. Podle IUCN je zařazen do kategorie zranitelný. Populace medvědů klesla během posledních tří generací o více než 30 %. Jejich biotop byl dramaticky zmenšen kvůli rozsáhlému odlesňování, ke kterému došlo během posledních tří desetiletí v celé jihovýchodní Asii.

Vzhledem k tomu, že medvědi malajští žijí v tropických oblastech s celoročně dostupnými plodinami, nedochází u nich k hibernaci. Jedinci žijí převážně samotářsky, výjimku tvoří pouze samice s mláďaty.

Samice pohlavně dospívají přibližně ve věku 3 let. Březost pak trvá 95 až 174 dní. Novorozené mládě, které se rodí slepé, váží 280–325 g. Zpočátku jsou tedy mláďata zcela závislá na svých matkách. Samice kojí mláďě asi 18 měsíců.

Naše zoo chová samce (Myanmar) a samici (Barma) – **foto 1**. Oba jedinci k nám přijeli v roce 2006 ze Zoological Gardens Union of Myanmar. Bylo jim pravděpodobně kolem pěti let. Jejich první mláďě se narodilo v roce

2011. Jednalo se o samičku, která později dostala jméno Babu. Na další úspěch v podobě mláděte jsme čekali až do roku 2018.

Ještě v roce 2017 jsme 5. a 6. listopadu zaznamenali páření mezi samcem a samicí. Páření tedy bylo úspěšné a 16. února 2018 došlo k porodu (březost 102 dnů). Porod proběhl v ranních hodinách, ale již předchozí den byla samice neklidná a stále přecházela sem a tam. Mládě samozřejmě nebylo vidět, neboť si ho Barma schovávala přitisknuté u sebe na břicho. V té době tedy pro nás byla jediná kontrola pomocí sluchu, neboť mládě vydávalo hlasité zvuky. Bylo slepé, nemohoucí, velké zhruba 15 cm a porostlé krátkou tmavou srstí.

Samice se tentokrát chovala úplně jinak než po prvním porodu. Vypadalo to, jako by si toto mateřství více užívala. Tehdy se nechala nalákat na jídlo do sousední expozice, takže jsme mládě mohli zhruba každý týden kontrolovat, kdežto nyní zůstávala stále s ním. Proto nebylo ani možné v expozici uklízet. Krmení jsme dávali na hromádku přes mřížky a samice si ho většinou postupně odnesla k mláděti. Její nejoblíbenější pochoutkou byly banány, tvaroh a jogurt, ale krmná dávka je mnohem pestřejší – hroznové víno, kivi, hrušky, žlutý meloun, rajčata, dostávala i vařená či syrová vejce nebo kuřata.

Dne 15. března 2018 jsme poprvé zpozorovali, že mělo mládě otevřené oči, a 25. dubna 2018 jsme provedli první kontrolu mláděte **(foto 2)**. Zjistili jsme, že se jedná o samičku. V té době vážila již 5 kg. Provedli jsme očkování proti psince, parvoviróze a proti hepatitidě. Matka se o malou samičku starala vzorně a mládě nám rostlo před očima. Celý odchov probíhal bez problémů.

Ihned po porodu byl jeden ze vchodů do pavilonu uzavřen a prostor před expozicemi medvědů malajských ohrazen. V ubikaci samice s mládětem bylo zhasnuté světlo. Kontrola probíhala pouze vizuálně během ranního krmení. Všechna opatření zajišťovala samici co největší klid a vedla k bezpečnému odchovu mláděte. Zhruba po měsíci byl druhý vchod do pavilonu otevřen a došlo k posunutí zábrany, ale neukáznění návštěvníci pravděpodobně stínění odhrnovali, protože po víkendu si Barma přestěhovala mládě do bezpečné vzdálenosti dál od skla.

Dne 20. srpna 2018 proběhly křtiny malé samičky, která dostala jméno Batu (**foto 3**). Batu je celkem čtvrtým mládětem v naší zoo a druhým mládětem tohoto páru. Poslední tři mláďata, která se narodila v evropských zoo, byla Babu v roce 2011, Batu v roce 2018 a poslední mládě se pak narodilo také v roce 2018 v Chesteru. Sedmiletou samičku Babu jsme na konci roku transportovali do Zoo Edinburgh, kde by měla vytvořit nový chovný pár s jejích samcem.

Seznam použité literatury:

Ball J.: *Sun Bear Fact Sheet*. Woodland Park Zoo, 2000

Christiansen P.: *Evolutionary implications of bite mechanics and feeding ecology in bears*. *Journal of Zoology*, 2007. 272 (4): 423–443

Scotson L., Fredriksson G., Augeri D., Cheah C., Ngoprasert D., Wai Ming W.: *Helarctos malayanus*. The IUCN Red List of Threatened Species: IUCN, 2017

Odchov nosálů bělohubyých

Ing. Eliška Barcalová

Druh nosál bělohubyý (*Nasua narica*) se vyskytuje od jihovýchodní Arizony přes Mexiko a Střední Ameriku až do západní Kolumbie a Ekvádoru. Jedinci obsazují mnoho různých typů stanovišť od tropických nížin až po suché vysokohorské lesy. Zvířata dosahují délky 66–134 cm, polovinu délky těla tvoří ocas. Hmotnost bývá od 3 do 7 kg. Srst má šedavé až hnědé zbarvení s bílou maskou, která se táhne až k pohyblivému čenichu. Na celé délce ocasu se vyskytuje typické černé pruhování. Bílá barva pokrývá také břicho a hrudní část těla. Aktivitu mají převážně denní, kdy si hledají potravu, a noc tráví většinou v korunách stromů (Gompper, 1996; Silva Caballero et al., 2014).

Nosáli bělohubyí jsou společenská zvířata, která tvoří skupiny o 4–20 jedincích. Skupina bývá tvořena samicemi a jejich mláďaty. Samci žijí samotářsky ve svých teritoriích, která značkují. Teritoria samců se většinou nepřekrývají. Samec se zařazuje do skupinky pouze v období rozmnožování. Březost trvá kolem 77 dní. Asi 3 až 4 týdny před porodem samice opustí skupinu a postaví si hnízdo (Nowak, 1999). Samice rodí 2 až 7 mláďat, která zůstávají v hnízdě několik týdnů. Váží pouze 100–180 gramů a jsou závislá na své matce, která opouští hnízdo pouze proto, aby našla potravu. Mláďata otevírají oči po 11 dnech a odstavena jsou po 4 měsících. Po 5 měsících matka a mláďata sestoupí z hnízda a vrátí se do své skupiny (Gompper, 1996; Nowak, 1999).

Nosál patří mezi všežravce. Základní krmnou složkou bývá především hmyz, dále pak pavouci, štíři, mravenci a termity. Dále se živí i ovocem a malými obratlovci, jako jsou myši, ještěrky a žáby (Grzimek, 1989).

Odchov mláďat

V naší zoologické zahradě chováme druh nosál bělohubyý (*N. narica*) od roku 2016. Samec José (**foto 1**) se narodil mezi roky 2012 a 2013 v Jardín Zoológico de la Habana na Kubě a do naší zoologické zahrady se dostal přes Zoo Halle. Samice Rosalina se narodila v roce 2016 v Zoologischer Garten Magdeburg v Německu, odkud k nám i přišla. Rozdílný věk a tedy i velikost jedinců jsme zpočátku řešili tak, že jsme je chovali odděleně v expozicích na zimovišti, a když samice pohlavně dospěla, tak jsme jim zpočátku umožnili vizuální a čichový kontakt přes mříže. Jelikož nebyly zpozorovány známky agresivního chování, mohli být jedinci připuštěni k sobě. Koncem roku 2017 byli oba přemístěni do společné ubikace v pavilonu exotária.

Dne 21. března 2018 bylo zaznamenáno páření a koncem května byla pozorována u samice i pravděpodobná březost. V období zhruba 3 až 4 týdnů před nastávajícím porodem byl samec pro jistotu oddělen na zimoviště, abychom samici a mláďatům dopřáli klid. Rosalině jsme dále poskytli velké množství hnízdního materiálu, proutěný košík nebo dřevěné boudy, abychom jí umožnili bezpečné zázemí. Dvě mláďata se narodila bez problémů 4. června na zemi na slámě a následně byla samicí nastěhována do jedné z dřevěných budek umístěných ve výšce u stropu. Pavilon byl pro jistotu uzavřen návštěvníkům, aby samice s mláďaty nebyla ve zbytečném stresu. Při aplikaci čipů proběhla i kontrola pohlaví mláďat, při níž jsme zjistili, že se jedná o pár.

Zpočátku byla mláďata závislá na matce, ale postupně se osmělovala a začala být samostatná (**foto 2**). Koncem listopadu byla mláďata přemístěna do Zoologické zahrady Vídeň. Následně byl samec ze zimoviště přemístěn zpět k samici.

Jedná se o první odchov mláďat nosála bělohubého v naší zoologické zahradě a celkově jsme jednou ze dvou zoologických zahrad v Evropě, kde se v roce 2018 podařilo odchovat mláďata tohoto druhu (dle databáze ZIMS).

Zdroje:

Gompper M. E.: Sociality and asociality in white nosed coatis (*Nasua narica*): foraging costs and benefits. *Behavioral Ecology*, 1996, 7: 254–263

Grzimek B.: *Grzimek's Encyclopedia of Mammals*. Hastings on Hudson, New York: The Language Service, Inc., 1989, 3250 s. ISBN 10: 0079095089

Nowak R. M.: *Walker's Mammals of the World*. Johns Hopkins University Press; Auflage: sixth edition, 1999, 2015 s. ISBN 10: 9780801857898

Silva Caballero A., Montiel Reyes F., Sánchez Garibay E., Ortega J.: Leucismo en el coatí de nariz blanca *Nasua narica* (Mammalia: Carnivora), en Quintana Roo, México (Leucism in the white nosed coati *Nasua narica* (Mammalia: Carnivora), in Quintana Roo, Mexico), *Therya*, 2014, 5:839 843

Prvoodchov korovce mexického

Ing. Eliška Barcalová

V naší zoologické zahradě chováme druh korovec mexický (*Heloderma horridum*) od roku 1986, kdy jsme chovali a vystavovali samce, kterého jsme získali ze soukromého sektoru. Od roku 1994 jsme začali chovat i skupinu, avšak v roce 2003 jsme ji z chovatelských důvodů zapůjčili do Zoologické zahrady Jihlava. V současné době chováme od roku 2013 dvě samice a jednoho samce tohoto druhu. Všichni tři k nám přišli od soukromníka z Německa, avšak jejich rodiče mají původ ve Spojených státech amerických.

Tito jedinci žijí ve společné ubikaci v dolním patře pavilonu exotária. Expozice je zcela viditelná pro návštěvníky. Součástí expozice jsou květiny, mimo jiné nádrž s vodou a substrát. V letním období, kdy nastává kladení vajec, byla přidána do expozice krabice naplněná substrátem, který slouží pro jejich kladení. Do substrátu bylo nakladeno v období 2. až 14. srpna 2017 celkem šestnáct vajec, která byla postupně vložena do inkubátoru v zázemí. Z tohoto počtu bylo pouze jedno vejce oplozené. Mládě se začalo líhnout postupně po 165 dnech. Líhnutí započalo v pátek 12. ledna 2018 a trvalo zhruba den, než se mládě dostalo na svět celé. Zpočátku jsme mu nepodávali žádné krmení, jelikož ještě vstřebávalo živiny ze žloutkového váčku. První krmení v podobě vajíčka či myších holátek mu bylo s úspěchem nabídnuto zhruba mezi 3. a 4. týdnem. Pohlaví mláděte nebylo prozatím určeno a v současné době pobývá v klidném prostředí zázemí pavilonu exotária **(foto 1)**.

V naší zoologické zahradě se jedná o první odchov tohoto druhu a v době vylíhnutí byly známy pouze tři zoologické zahrady v Evropě (podle mezinárodní databáze ZIMS), které zaznamenaly stejný úspěch.

Změny u jelenů bělohubyých

Ing. Lukáš Štěřba

V roce 2018 se ve stádě jelenů bělohubyých (*Cervus albirostris*) udály poměrně velké změny (viz tabulku 1). Bohužel, hned na začátku roku nám uhynuly dvě samice – 3. ledna 2018 mladá půlroční samička a 20. února 2018 starší samice. I přes pravidelné odčervování obě samice uhynuly z důvodu parazitární infekce.

Tabulka 1: Změny u jelenů bělohubyých v roce 2018

Druh	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchod	Narození	Úhyn	Odchov	Stav k 31. 12. 2018
Jelen bělohubyý	4,8	1,0	2,0	2,1*	0,3	0,1	3,6

* 2,0 mrtvě narození

Další velké změny se odehrály u našich samců. Jako chovného samce jsme měli desetiletého Kailáse, který k nám přišel v roce 2009 z Berlína. V našem chovu působil poměrně dlouho, a proto jsme se rozhodli pro obměnu samce. Navíc jsme ani nechtěli, aby začal pářit své dospívající dcery. Domluvili jsme se tedy se Zoo Riga, která měla k dispozici vhodného samce, a naopak kolegové sami hledali nového mladého samce. Nabídlí jsme jim tedy našeho odchovaného mladého samečka (* 2014). Dne

7. května 2018 proběhl plánovaný transport samců. Zoo Riga nám přivezla nového samce jménem Gaiši (**foto 1**). Jedná se o šestiletého samce, který by měl osvěžit krev v našem stádě. Zároveň si Riga odvezla od nás mladého čtyřletého samce, který naopak osvěží krev v tamním stádě. O týden později jsme pak odsunuli našeho desetiletého chovaného samce Kailáse do Karlsruhe, kde mají samčí skupinku těchto jelenů. Vše

proběhlo bez problémů a Kailás se do samčí skupinky nakonec začlenil. Kailás ještě v roce 2017 napáčil tři samice, a tak jsme se v roce 2018 dočkali celkem tří porodů. První proběhl bez problémů. Devítiletá samice porodila samičku, o kterou se vzorně starala (**foto 2**). Bohužel další dva porody již proběhly s komplikacemi. Oběma samicím se po komplikovaných porodech narodili dva mrtví samečci. První, který vážil 15,2 kg, měl levou přední nohu podloženou (špatná porodní pozice). Mládě zůstalo v porodních cestách a bylo již mrtvé. Samici jsme museli uspat a mládě z ní vytáhnout. Druhý sameček, který vážil 15 kg, šel zadními nohama napřed. Mrtvého samečka se nám povedlo ze samice vytáhnout bez jejího uspání. Bohužel nám pak na následky komplikovaného porodu uhynula do dvou dnů i samice.

Aktuální stav k 31. 12. 2018 (3,6)

Pohlaví	Jméno	Datum narození	Místo narození	Příchod do zoo
Samice	Selena	19. 6. 2009	Zoo Ústí n/L	
Samice	Samanta	4. 7. 2010	Zoo Ústí n/L	
Samec	Gaiši	8. 6. 2012	Zoo Riga	7. 5. 2018
Samice	Sissi II	16. 6. 2012	Zoo Ústí n/L	
Samice	Scarlett	20. 6. 2015	Zoo Ústí n/L	
Samice	Serafina	21. 6. 2016	Zoo Ústí n/L	
Samec	Krischan	28. 6. 2016	Zoo Ústí n/L	
Samec	Khalel	14. 6. 2017	Zoo Ústí n/L	
Samice	Sidonia	12. 6. 2018	Zoo Ústí n/L	

Zhodnocení reprodukce u nilgau od roku 1991

Ing. Lukáš Štěrba

Tabulka 1: Změny u nilgau v roce 2018

Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchod	Narození	Úhyn	Odchov	Stav k 31. 12. 2018
1,2	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	1,3

Nilgau pestrý je největší antilopa v Asii. V hindštině znamená nilgau „modrá kráva“, což popisuje modrošedé zbarvení dospělého samce (samice jsou oranžově hnědé) – výrazný pohlavní dimorfismus. Samec má tlusté, kuželovité, špičaté rohy, které jsou

dlouhé 15–18 cm. Samci jsou vysokí až 1,5 metru a váží až 300 kg, největší zaznamenaná hmotnost však byla 308 kg. Samice jsou lehčí, váží až 214 kg. Nilgau preferuje otevřené prořídle lesy před lesy hustými. Je velmi obezřelý, má ostré smysly a velkou rychlostí prchá před predátory (např. tygry). Spásá mnoho druhů rostlin, trávy, listy a plody, od časného rána až asi do desáté hodiny dopolední a potom v podvečer. Samci bojují o teritoria a o přístup k samicím (ve skupině bývají 2–10 samic) tak, že pokleknou proti sobě a útočí pak na sebe rohy. K rozmnožování dochází po celý rok, ale většina mláďat se rodí v červnu až říjnu. Březost trvá 243–247 dní.

Naše stádo těchto antilop, které se v roce 2018 skládalo ze 4 jedinců (1,3 – viz tabulku 1), se nachází v horní části zoo (**foto 1**). Nilgau obývají výběh společně se supy a toto soužití je bezproblémové. Nilgau mají k dispozici stáj, která je přes zimu i vytápěná. Od roku 1991 do roku 2018 (včetně) jsme zaznamenali u našich samic celkem 25 porodů, z toho se u 17 porodů narodila dvojčata (68 %) – **foto 2**. Z těchto 17 porodů dvojčat se v 10 případech narodila různopohlavní dvojčata (58,8 %). Pouze třikrát se narodila samčí dvojčata (17,7 %). Samičí dvojčata se narodila celkem čtyřikrát (23,5 %), viz tabulky 2 a 3.

Tabulka 2:

Počet porodů a počet dvojčat

Počet porodů	Počet dvojčat
25	17
100 %	68 %

Tabulka 3:

Pohlaví u narozených dvojčat

Pohlaví dvojčat		
samčí	samičí	samčí + samičí
3	4	10
17,7 %	23,5 %	58,8 %

Další zajímavé reprodukční ukazatele jsou zaznamenány v tabulce 4. Průměrná pohlavní dospělost samic v naší zoo byla 694 dní. Zajímavé údaje byly zjištěny u servis periody, tedy doby od porodu do dalšího zabřeznutí. Průměrná hodnota byla 115 dní, minimální hodnota ale činila pouze 24 dní, což poukazuje na poměrně rychlou involuci dělohy a obnovu reprodukčního cyklu. Je nutno zmínit, že samec byl u nás ve stádě po celý rok.

Použitá literatura:

Leslie D. M.: *Boselaphus tragocamelus (Artiodactyla: Bovidae)*. American Society of Mammalogists, 2008, 813: 1–16
 Rafferty J. P.: *Grazers* (1. vydání). New York, USA: Britannica Educational Pub, 2011, 360 s. ISBN 978-1-61530-336-6
 Schmidly D. J., Bradley R. B.: *The Mammals of Texas*. Austin, Texas (USA): University of Texas Press, 2016, 720 s. ISBN 978-1-4773-0886-8

Tabulka 4: Reprodukční ukazatele u nilgau pestrého v Zoo Ústí nad Labem

	Servis perioda	Mezidobí	Pohlavní dospělost	1. porod
N (počet platných)	16	16	5	5
max.	208	454	1053	1299
min.	24	270	566	812
průměr	115	361	694	940
medián	115,5	361,5	594	840

Činnost Centra pro zvířata v nouzi

Jaroslava Ježková

Od 1. ledna do 31. prosince 2018 prošlo centrem celkem 480 psů, z toho bylo 171 psů vráceno zpět majiteli, který psa aktivně sám hledal anebo byl dohledán pracovníky centra. Dalšíh 254 psů bylo umístěno do adopce. Zvířata nejdříve procházejí karanténou, následně jsou očipována a naočkována vakcínou a pak jim už nic nebrání v tom, aby odešla do nového domova. K 31. prosinci bylo v centru umístěno 37 psů, z toho 5 čekalo na svého majitele a zbývajících 32 bylo k osvojení. U psů určených k adopci se jednalo hlavně o dospívající samce ve věku od 10 do 12 měsíců, kteří jsou velmi často špatně zvladatelní a bez výchovy. Na vině jsou jejich původní majitelé, kteří si pořídí štěně, jež poté nevychovávají a nenaučí je základní poslušnosti. U velkých plemen je poslušnost základní podmínkou ovladatelnosti v dospělosti. Taková zvířata se pak z adopce většinou opakovaně vracejí do centra, protože mají osvojené různé zlovyky. Dalším důvodem pro umístění psa u nás je skutečnost, že jejich majitel přijde o bydlení a v novém domově mu již psa pronajímatel z různých důvodů nepovolí.

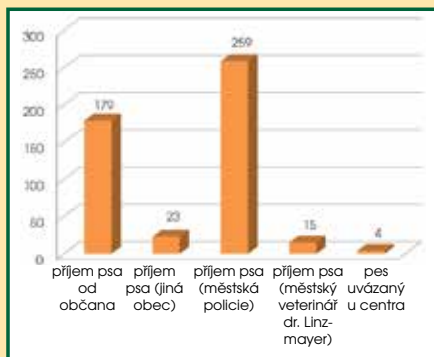
Koček prošlo centrem celkem 361, z toho bylo 203 koček určeno k adopci a 128 potulných koček bylo odchyceno v katastru města. Ty byly po léčbě, odblešení a vykastrování vypuštěny zpět do lokality nálezu. U potulných koček se v tomto roce vyskytla častěji infekční peritonitida koček,

známější pod zkratkou FIP. Je to relativně častá, neléčitelná a smrtelná nemoc koček. U koťat a mladých dospělých koček je FIP jedním z největších zabijáků. Postihuje především kočky chované společně s jinými kočkami, jako jsou kočky útulkové a kočky potulné.

Co se týče jiných zvířat umístěných v centru, jednalo se hlavně o ježky, drobné ptactvo a domácí mazlíčky jako morče, křeček, potkan, andulka či králík.

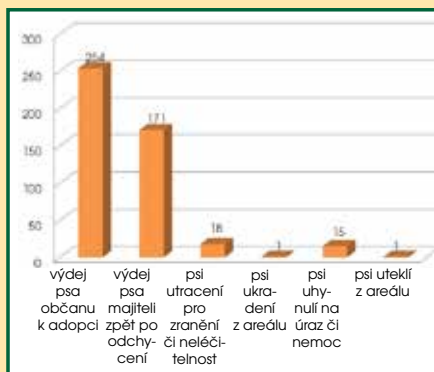
Příjem psů do péče od 1. 1. do 31. 12. 2018

příjem psa od občana	179
příjem psa (jiná obec)	23
příjem psa (městská policie)	259
příjem psa (městský veterinář dr. Linz-mayer)	15
pes uvázaný u centra	4
celkem psů	480

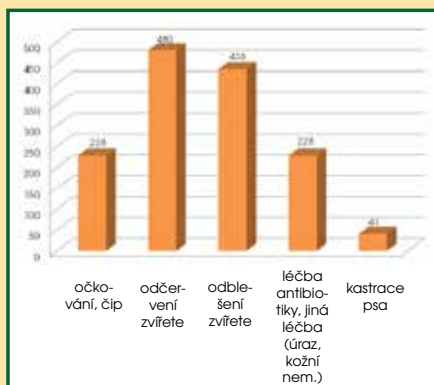
Výdej psů z péče od 1. 1. do 31. 12. 2018

výdej psa občanu k adopci	254
výdej psa majiteli zpět po odchycení	171
psi utracení pro zranění či neléčitelnost	18
psi ukradení z areálu	1
psi uhynulí na úraz či nemoc	15
psi uteklí z areálu	1
celkem psů	460

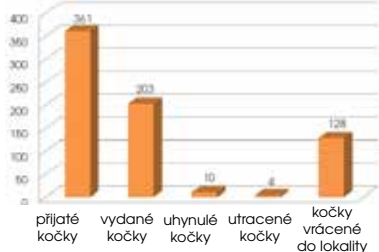
Léčba psů po dobu jejich pobytu a vakcinace od 1. 1. do 31. 12. 2018

očkování, čip	228
odčervení zvířete	480
odblešení zvířete	435
léčba antibiotiky, jiná léčba (úraz, kožní nem.)	228
kastrace psa	41
výkonů celkem	1412

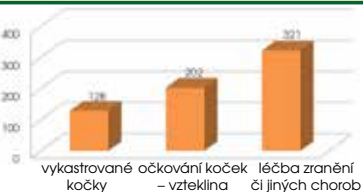
Kočky přijaté a ošetřené od 1. 1. do 31. 12. 2018

přijaté kočky	361
vydané kočky	203
uhynulé kočky	10
utracené kočky	4
kočky vrácené do lokality	128

Přehled léčby koček od 1. 1. do 31. 12. 2018

vykastované kočky	128
očkování koček – vzteklina	202
léčba zranění či jiných chorob	321

Náklady centra v roce 2018 (v Kč)

platba za vydaného psa (očkován, čipován)	300
platba za vydaného psa (očkován, čipován) mimo město Ústí nad Labem	400
poplatek za 1 den pobytu psa	60
poplatek za převoz psa do centra	100
paušální platba za pobyt psa (pes do 30 cm)	1500
paušální platba za pobyt psa (pes nad 30 cm)	2000
platba za kadáver	25 Kč/kg

Financování centra v roce 2018

Výdaje		Příjmy	
spotřeba materiálu	481 428 Kč	příjmy centra (adopční popl., sponz. dary)	533 943 Kč
spotřeba energie	109 902 Kč	dotace za rok 2018	2 810 000 Kč
opravy a údržba	12 622 Kč		
ostatní služby	108 650 Kč		
ostatní náklady	436 568 Kč		
mzdové náklady	1 329 207 Kč		
zdrav. a soc. pojištění, zák. pojištění	500 124 Kč		
výdaje celkem	2 978 501 Kč	příjmy celkem	3 343 943 Kč

výsledek hospodaření 365 442 Kč

Stavy zvířat 2018

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Savci – Mammalia						
alpaka	3.5		1.1	2.0		2.6
<i>Vicugna pacos</i>						
anoa nížinný	2.1					2.1
<i>Bubalus depressicornis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
antilopa jelení	2.6	1.0	1.0.1	2.2	1.1	1.3.1
<i>Antilope cervicapra</i>	<i>RDB = LC</i>					
děkbraz srstnatonosý	3.1.1		1.0	3.1		1.0.1
<i>Hystrix indica</i>	<i>RDB = LC</i>					
gepard štlhý	1.1					1.1
<i>Acinonyx jubatus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = VU, CITES = I</i>					
gibon bělolící	1.3.1					1.3.1
<i>Nomascus leucogenys</i>	<i>EEP, RDB = CR, CITES = I</i>					
guanako	1.2					1.2
<i>Lama guanicoe</i>	<i>RDB = LC</i>					
gueréza pláštková	6.5.1		1.1	2.2	0.1	5.3.1
<i>Colobus guereza caudatus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
hulman jávský	4.3					4.3
<i>Trachypithecus auratus</i>	<i>RDB = VU</i>					
hulman stříbrný	0.1					0.1
<i>Trachypithecus cristatus</i>	<i>RDB = NT</i>					
chvostan bělolící	2.1					2.1
<i>Pithecia pithecia</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
írbis	2.0			1.0		1.0
<i>Panthera uncia</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
jelen bělohuby	4.8	1.0	0.1	2.0	0.3	3.6
<i>Cervus albirostris</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
kabar pižmový	1.1				0.1	1.0
<i>Moschus moschiferus</i>	<i>RDB = VU, CITES = I</i>					
kaloň pobřežní	2.2					2.2
<i>Pteropus hypomelanus</i>	<i>RDB = LC</i>					
kočka slaništní	2.1					2.1
<i>Leopardus geoffroyi</i>	<i>EEP, RDB = LC, CITES = I</i>					
kočkodan – hybrid	0.1					0.1
<i>Cercopithecus mitis x albobularis</i>	<i>RDB = LC</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Savci – Mammalia						
kočkodan bělohrlý	1.0					1.0
<i>Cercopithecus albogularis</i>	<i>RDB = LC</i>					
kočkodan Brazzův	4.1		0.1	1.0		3.2
<i>Cercopithecus neglectus</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
kosman zakrslý	1.1				0.1	1.0
<i>Callithrix pygmaea niveiventris</i>	<i>RDB = LC</i>					
kotul veverovitý	4.0					4.0
<i>Saimiri sciureus</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
koza domácí	1.4		0.1	0.1		1.4
<i>Capra hircus</i>						
králik domácí – český strakáč	0.5					0.5
<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>						
kuandu obecný	1.0					1.0
<i>Coendou prehensilis</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
kůň domácí – pony	1.3	0.1				1.4
<i>Equus caballus</i>						
kuskus medvědí	1.1					1.1
<i>Ailurops ursinus</i>	<i>RDB = VU</i>					
lama krotká	1.1					1.1
<i>Lama glama</i>						
lemur kata	3.7	1.0	1.4	3.1		2.10
<i>Lemur catta</i>	<i>ESB, RDB = EN, CITES = I</i>					
lenochod dvouprstý	3.4.3			1.0	0.1	2.3.3
<i>Choloepus didactylus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
lev konžský	1.1					1.1
<i>Panthera leo bleyenberghi</i>	<i>RDB = VU</i>					
levhart mandžuský	1.1					1.1
<i>Panthera pardus orientalis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
levhart obličkový	1.1					1.1
<i>Pardofelis nebulosa</i>	<i>EEP, ISB, RDB = VU, CITES = I</i>					
lvíček zlatý	3.0			1.0		2.0
<i>Leontopithecus rosalia</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
makak kápový	3.3					3.3
<i>Macaca radiata</i>	<i>RDB = LC</i>					
mandril	5.9		1.0.1	0.4		6.5.1
<i>Mandrillus sphinx</i>	<i>EEP, RDB = VU, CITES = I</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Savci – Mammalia						
medvěd malajský	1.2		0.1	0.1		1.2
<i>Helarctos malayanus</i>	<i>ESB, RDB = VU, CITES = I</i>					
morče uruguayské	3.3.5		1.0	3.2	0.0.3	1.1.2
<i>Cavia magna</i>	<i>RDB = LC</i>					
muntžak malý	1.3	0.1	0.0.1		0.1	1.3.1
<i>Muntiacus reevesi</i>	<i>RDB = LC</i>					
nilgau	1.2		0.1			1.3
<i>Boselaphus tragocamelus</i>	<i>RDB = LC</i>					
nosál bělohuby	1.1		1.1	1.1		1.1
<i>Nasua narica</i>	<i>RDB = LC</i>					
nosorožec tuponosý jižní	0.1					0.1
<i>Ceratotherium simum simum</i>	<i>EEP, ISB, RDB = NT</i>					
orangutan bornejský	0.2					0.2
<i>Pongo pygmaeus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
orangutan – hybrid	1.0					1.0
<i>Pongo pygmaeus x abelli</i>	<i>RDB = CR, CITES = I</i>					
osel domácí – zakrslý	0.1			0.1		
<i>Equus asinus</i>						
osel somálský	2.3	1.0		1.0		2.3
<i>Equus africanus somalicus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
ovce domácí – kamerunská	1.9					1.9
<i>Ovis aries aries</i>						
panda červená	1.1				0.1	1.0
<i>Ailurus fulgens fulgens</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
pekari páskovaný	0.3					0.3
<i>Pecari tajacu</i>	<i>RDB = LC</i>					
prase domácí – göttingenské	0.2					0.2
<i>Sus domesticus</i>						
rosomák sibiřský	1.1					1.1
<i>Gulo gulo sibirica</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
serau japonský	0.1				0.1	
<i>Capricornis crispus</i>	<i>ISB, RDB = LC</i>					
sika vietnamský	1.11		3.2			4.13
<i>Cervus nippon pseudaxis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = LC</i>					
slon indický	0.2					0.2
<i>Elephas maximus bengalensis</i>	<i>EEP, RDB = EN, CITES = I</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Savci – Mammalia						
surikata	5.6			1.1		4.5
<i>Suricata suricatta</i>	<i>RDB = LC</i>					
šakal čabrákový	2.1					2.1
<i>Canis mesomelas</i>	<i>RDB = LC</i>					
tamarín bělohubý	1.1		1.1			2.2
<i>Saguinus labiatus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
tamarín pinčí	1.3				1.1	0.2
<i>Saguinus oedipus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
tamarín žlutoruký	2.0					2.0
<i>Saguinus midas</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
tana severní	0.1	1.0				1.1
<i>Tupaia belangeri</i>	<i>RDB = LC</i>					
tapír čabrákový	1.0					1.0
<i>Tapirus indicus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
tuleň obecný	1.2				0.1	1.1
<i>Phoca vitulina</i>	<i>RDB = LC</i>					
tygr malajský	0.1					0.1
<i>Panthera tigris jacksonii</i>	<i>ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
varec černobílý	3.0					3.0
<i>Varecia variegata</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
velbloud dvouhrbý – domácí	1.4	1.0		1.0		1.4
<i>Camelus bactrianus</i>						
velemys obláčková	2.1	0.1		1.1	0.1	1.0
<i>Phloeomys pallidus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
vlk hřivnatý	0.1	0.1			0.1	0.1
<i>Chrysocyon brachyurus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = NT</i>					
voduška červená	2.3				1.0	1.3
<i>Kobus leche kahuensis</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
voduška jelenovitá	0.4	1.0	1.0		0.1	2.3
<i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	<i>RDB = NT</i>					
vydra malá	1.1					1.1
<i>Aonyx cinerea</i>	<i>ISB, RDB = VU</i>					
zebra Hartmannové	3.10		2.1			5.11
<i>Equus zebra hartmannae</i>	<i>EEP, ISB, RDB = VU</i>					
žirafa Rothschildova	2.3					2.3
<i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	<i>EEP, RDB = VU</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Ptáci – Aves						
amazoňan modročelý	1.0			1.0		
<i>Amazona aestiva</i>	<i>RDB = LC</i>					
ara arakanga	1.0					1.0
<i>Ara macao</i>	<i>RDB = LC, CITES = I</i>					
ara ararauna	1.1	0.1			0.1	1.1
<i>Ara ararauna</i>	<i>RDB = LC</i>					
ara červenouchý	1.1	1.0			1.0	1.1
<i>Ara rubrogenys</i>	<i>EEP, RDB = EN, CITES = I</i>					
ara hyacintový	1.1					1.1
<i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	<i>EEP, RDB = VU, CITES = I</i>					
ara kaninda	1.1					1.1
<i>Ara glaucogularis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
ara vojenský	1.1					1.1
<i>Ara militaris</i>	<i>RDB = VU, CITES = I</i>					
ara vojenský	1.1					1.1
<i>Ara militaris mexicana</i>	<i>ESB, RDB = VU, CITES = I</i>					
ara zelený	1.1					1.1
<i>Ara ambigua</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
banánovec obecný	1.2			0.1		1.1
<i>Musophaga violacea</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
berneška rudokrká	2.1		0.0.1			2.1.1
<i>Branta ruficollis</i>	<i>RDB = LC</i>					
čejka australská		1.0				1.0
<i>Vanellus miles</i>	<i>RDB = LC</i>					
čírka dvousvrnná	0.1					0.1
<i>Anas formosa</i>	<i>RDB = LC</i>					
čírka hottentotská	1.0					1.0
<i>Anas hottentota</i>	<i>RDB = LC</i>					
čírka kropenatá	0.1				0.1	
<i>Anas versicolor</i>	<i>RDB = LC</i>					
emu hnědý	1.1					1.1
<i>Dromaius novaehollandiae</i>	<i>RDB = LC</i>					
holub domácí	0.0.4					0.0.4
<i>Columba livia f. domestica</i>						
holub chocholatý	0.1					0.1
<i>Ocyphaps lophotes</i>	<i>RDB = LC</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Ptáci – Aves						
husička vdovka	0.2	0.1				0.3
<i>Dendrocygna viduata</i>	<i>RDB = LC</i>					
jeřáb mandžuský	1.1					1.1
<i>Grus japonensis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
kachna domácí – smaragdová	1.1			1.0		0.1
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>						
kachna domácí – zakrslá	1.1					1.1
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>						
kachnička mandarínská	1.2		0.0.1		0.1	1.1.1
<i>Aix galericulata</i>	<i>RDB = LC</i>					
kachnička šedoboká	1.1					1.1
<i>Callonetta leucophrys</i>	<i>RDB = LC</i>					
kakadu molucký	1.0					1.0
<i>Cacatua moluccensis</i>	<i>EEP, RDB = VU, CITES = I</i>					
kakadu palmový	2.2					2.2
<i>Probosciger aterrimus</i>	<i>EEP, RDB = LC, CITES = I</i>					
korunáč vějířový	1.1					1.1
<i>Goura victoria</i>	<i>ESB, RDB = NT</i>					
křepelka korunkatá	2.3				1.3	1.0
<i>Rollulus rouloul</i>	<i>RDB = NT</i>					
kur domácí – hedvábníčka	1.0					1.0
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kur domácí – velsumka	0.2					0.2
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kur domácí – vyandotka	1.5				1.0	0.5
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
lori zelenoocasý	1.1					1.1
<i>Lorius chlorocercus</i>	<i>RDB = LC</i>					
loskuták posvátný	0.1					0.1
<i>Gracula religiosa</i>	<i>RDB = LC</i>					
majna Rothschildova	3.3			1.1		2.2
<i>Leucopsar rothschildi</i>	<i>EEP, RDB = CR, CITES = I</i>					
morčák bílý	2.1					2.1
<i>Mergus albellus</i>	<i>RDB = LC</i>					
nandu pampový	3.1	0.2		2.0		1.3
<i>Rhea americana</i>	<i>RDB = NT</i>					
papoušek senegalský	1.0					1.0
<i>Poicephalus senegalus</i>	<i>RDB = LC</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Ptáci – Aves						
papoušek vlnkovaný		0.015				0.015
<i>Melospittacus undulatus</i>	RDB = LC					
páv korunkatý	3.2			3.2		
<i>Pavo cristatus</i>	RDB = LC					
polák malý	3.3		3.0			6.3
<i>Aythya nyroca</i>	CROH = KOH, RDB = NT					
pušík bělavý pobaltský	1.0					1.0
<i>Strix uralensis liturata</i>	CROH = KOH, RDB = LC					
raroh velký	1.1					1.1
<i>Falco cherrug</i>	CROH = KOH, RDB = EN					
rýžovník šedý		0.0.2				0.0.2
<i>Padda oryzivora</i>	RDB = VU					
sojkovec lesní	2.0			1.0	1.0	
<i>Ianthocincla ocellata artemisiae</i>	RDB = LC					
sova pálená	0.1	1.1		0.1		1.1
<i>Tyto alba</i>	CROH = SOH, RDB = LC					
sovíček sněžní	2.2		0.3	0.3		2.2
<i>Nyctea scandiaca</i>	RDB = LC					
sup himálajský	1.1					1.1
<i>Gyps himalayensis</i>	RDB = NT					
sýček obecný	1.1					1.1
<i>Athene noctua</i>	CROH = SOH, RDB = LC					
špaček holohlavý	1.0			1.0		
<i>Sarcops calvus</i>	RDB = LC					
tučňák brýlový	4.6	4.2				8.8
<i>Spheniscus demersus</i>	EEP, RDB = EN					
výr velký	1.1					1.1
<i>Bubo bubo</i>	CROH = OH, RDB = LC					
zoborožec vrásčitý	3.3	1.0	2.1	2.1		4.3
<i>Aceros corrugatus</i>	EEP, RDB = NT					
žako šedý	1.1		2.1.2	2.1		1.1.2
<i>Psittacus erithacus</i>	RDB = EN, CITES = I					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Plazi – Reptilia						
agama kočiččinská	1.4					1.4
<i>Physignathus cocincinus</i>						
agama molucká	1.0					1.0
<i>Hydrosaurus amboinensis</i>						
agama Weberova	1.1					1.1
<i>Hydrosaurus weberi</i>						
aligátor americký	1.1					1.1
<i>Alligator mississippiensis</i>	RDB = LC					
bazilišek páskovaný	1.0					1.0
<i>Basiliscus vittatus</i>	RDB = LC					
bazilišek zelený	1.2.1					1.2.1
<i>Basiliscus plumifrons</i>	RDB = LC					
čukvala zavalitá	1.1					1.1
<i>Sauromalus ater</i>	RDB = LC					
dlouhokrčka drsná	2.0.1					2.0.1
<i>Macrochelodina rugosa</i>	RDB = NT					
gambélie leopardí	1.2	1.0				2.2
<i>Gambelia wislizenii</i>	RDB = LC					
gekončík noční	1.1					1.1
<i>Eublepharis macularius</i>	RDB = LC					
hroznýš Dumerilův	0.1				0.1	
<i>Acrantophis dumerilii</i>	RDB = VU, CITES = I					
hroznýš královský	0.1					0.1
<i>Boa constrictor</i>						
hroznýš královský mexický		1.1				1.1
<i>Boa constrictor imperator</i>						
hroznýšovec duhový	1.2	0.0.1				1.2.1
<i>Epicrates cenchria cenchria</i>						
chameleon jemenský	1.0					1.0
<i>Chamaeleo calyptratus</i>	RDB = LC					
ještěrka perlová	1.1					1.1
<i>Timon lepidus</i>	RDB = NT					
kajmánek malý	1.1.10				0.0.1	1.1.9
<i>Paleosuchus trigonatus</i>	RDB = LC					
karetka novoguinejská	2.0					2.0
<i>Carettochelys insculpta</i>	RDB = VU					
korálovka mexická	1.1.1			0.0.1		1.1
<i>Lampropeltis mexicana greeri</i>	RDB = LC					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Plazi – Reptilia						
korálovka sedlatá sinoaloaská	1.1					1.1
<i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>						
korovec jedovatý		1.0				1.0
<i>Heloderma suspectum</i>	EEP, RDB = NT					
korovec mexický	1.2		0.01			1.2.1
<i>Heloderma horridum</i>	EEP, RDB = LC					
kožnatka čínská	0.0.1					0.0.1
<i>Pelodiscus sinensis</i>	RDB = VU					
krajta královská	1.1.1		0.0.2			1.1.3
<i>Python regius</i>	RDB = LC					
krajta zelená		1.1.4			0.0.4	1.1
<i>Morelia viridis</i>	RDB = LC					
krátkokřčka červenobíhá	0.0.2					0.0.2
<i>Emydura subglobosa</i>	RDB = LC					
leguán kubánský	1.1					1.1
<i>Cyclura nubila nubila</i>	RDB = VU, CITES = I					
leguán pustinný	1.3					1.3
<i>Dipsosaurus dorsalis</i>	RDB = LC					
leguánek modravý	2.2				1.1	1.1
<i>Petrosaurus thalassinus</i>	RDB = LC					
leguánek ostnitý	1.2.5			0.0.3	0.0.2	1.2
<i>Sceloporus magister</i>	RDB = LC					
leguánovec obojkový	1.1.2				0.0.2	1.1
<i>Crotaphytus collaris</i>	RDB = LC					
leiocefalus kýnatý	0.0.18		0.0.11	0.0.8	0.0.5	0.0.16
<i>Leiocephalus carinatus</i>	RDB = LC					
psohlavec orinocký		2.4	0.0.9	0.0.5		2.4.4
<i>Corallus hortulanus</i>	RDB = LC					
scink dlouhonohý	1.0					1.0
<i>Eumeces schneideri</i>						
tilikva obrovská	1.2					1.2
<i>Tiliqua gigas</i>						
tilikva australská		0.0.2				0.0.2
<i>Tiliqua scincoides scincoides</i>						
řnorep skalní	2.3.1					2.3.1
<i>Uromastyx acanthinura</i>						
řnorep zdobený	1.1				1.1	
<i>Uromastyx ornata</i>	RDB = LC					

Název	Stav k 1. 1. 2018	Příchod	Odchov	Odchod	Úhyn	Stav k 31. 12. 2018
Plazi – Reptilia						
užovka tenkocasá	1.0				1.0	
<i>Orthriophis taeniurus ridleyi</i>						
zmije obecná		0.2				0.2
<i>Vipera berus</i>	<i>CROH = KOH, RDB = LC</i>					
želva amboinská	3.0					3.0
<i>Cuora amboinensis</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
želva anámská	0.0.3					0.0.3
<i>Mauremys annamensis</i>	<i>RDB = CR</i>					
želva hvězdnatá	1.1				0.1	1.0
<i>Geochelone elegans</i>	<i>RDB = VU</i>					
želva ostruhatá	3.0					3.0
<i>Centrochelys sulcata</i>	<i>RDB = VU</i>					
želva ouachitská	0.0.1					0.0.1
<i>Gratemys ouachitensis</i>	<i>RDB = LC</i>					
želva pentličková	1.2				1.2	0.0
<i>Cyclemys pulchrirostrata</i>						
želva stepní	2.1					2.1
<i>Testudo horsfieldii</i>	<i>RDB = VU</i>					
želva tlustohrdlá	0.1					0.1
<i>Siebenrockiella crassicollis</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
želva uhlířská	5.7.6		0.0.2	0.0.4	0.1	5.6.4
<i>Chelonoidis carbonaria</i>						
želva vroubená	1.0					1.0
<i>Testudo marginata</i>	<i>RDB = LC</i>					
želva zelenavá	1.1.2	0.1	0.0.1		0.1	1.1.3
<i>Testudo hermanni</i>	<i>RDB = NT</i>					
želva zubatá	3.3				0.1	3.2
<i>Cyclemys dentata</i>	<i>RDB = NT</i>					
želva žlutohnědá		1.0				1.0
<i>Testudo graeca</i>	<i>RDB = VU</i>					

Název	Stav k 31. 12. 2018
Obojživelníci – Amphibia	
drápatka vodní	0.0.5
<i>Xenopus laevis laevis</i>	
pralesnička azurová	0.0.17
<i>Dendrobates azureus</i>	
pralesnička barvířská	0.0.17
<i>Dendrobates tinctorius</i>	
pralesnička batiková	0.0.5
<i>Dendrobates auratus</i>	
pralesnička brazilská	0.0.5
<i>Dendrobates galactonotus</i>	
pralesnička harlekýn	0.0.7
<i>Dendrobates leucomelas</i>	
pralesnička pruhovaná	0.0.7
<i>Phyllobates vittatus</i>	
pralesnička strašná	0.0.4
<i>Phyllobates terribilis</i>	
ropucha argentinská	0.0.1
<i>Bufo arenarum</i>	
rosnice siná	0.0.4
<i>Pelodytes caerulea</i>	
rosnice šalamounská	0.0.1
<i>Litoria thesaurensis</i>	
rosnička včelí	0.0.6
<i>Phrynohyas resinificatrix</i>	
víčkownice černoskvrnná	0.0.15
<i>Trachycephalus nigromaculatus</i>	
žebrovník Waltův	0.0.7
<i>Pleurodeles waltii</i>	

Název	Stav k 31. 12. 2018
Ryby – Pisces	
bichírek úhořovitý	0.0.8
<i>Erpetoichthys calabaricus</i>	
dánio pruhované	0.0.20
<i>Danio rerio</i>	
duhovka třípruhá	0.0.14
<i>Melanotaenia trifasciata</i>	
duhovka Bleherova	0.0.13
<i>Chilatherina bleheri</i>	
duhovka Axelrodova	0.0.14
<i>Melanotaenia herbertaxelrodi</i>	
duhovka lososová	0.0.4
<i>Glossolepis incisus</i>	
duhovka Parkinsonova	0.0.14
<i>Melanotaenia parkinsoni</i>	
kančík příčnopruhý	0.0.1
<i>Archocentrus nigrofasciatus</i>	
krunýřovec jednopruhý	0.0.5
<i>Otocinclus affinis</i>	
krunýřovec řasnatý	0.0.30
<i>Ancistrus cirrhosus</i>	
labeo červenoploutvé	0.0.2
<i>Epalzeorhynchus frenatum</i>	
neonka červená	0.0.20
<i>Paracheirodon axelrodi</i>	
parma Wetmoreova	0.0.2
<i>Hypsibarbus wetmorei</i>	
parmička čtyřpruhá	0.0.6
<i>Puntius tetrazona</i>	
parmička duhová	0.0.20
<i>Puntius tiffeya</i>	
parmička indická	0.0.10
<i>Puntius ticto</i>	
parmička purpurová	0.0.20
<i>Puntius nigrofasciatus</i>	
parmička Schwanenfeldova	0.0.6
<i>Barbodes schwanenfeldii</i>	
parmička žraločí	0.0.6
<i>Balantiocheilos melanopterus</i>	

Název	Stav k 31. 12. 2018
Ryby – Pisces	
parmoun siamský	0.0.6
<i>Crossocheilus siamensis</i>	
piraňa Nattererova	0.0.8
<i>Pygocentrus nattereri</i>	
razbora klínoskvrnná	0.0.30
<i>Trigonostigma heteromorpha</i>	
sekavec přičnopásý	0.0.7
<i>Pangio kuhlii</i>	
sekavka nádherná	0.0.3
<i>Chromobotia macracanthus</i>	
sekavka pákistánská	0.0.2
<i>Botia lohachata</i>	
sekavka proužkovaná	0.0.2
<i>Botia striata</i>	
sekernačka drobná	0.0.8
<i>Carnegiella marthae</i>	
sekernačka mramorovaná	0.0.3
<i>Carnegiella strigata</i>	
skalára vysoká	0.0.9
<i>Pterophyllum altum</i>	
tetra červenoskvrnná	0.0.2
<i>Hypessobrycon erythrostigma</i>	
tetra červenotlamá	0.0.15
<i>Petitella georgiae</i>	
tetra červenouštá	0.0.15
<i>Hemigrammus rhodostomus</i>	
tetra křivopruhá	0.0.2
<i>Thayeria boehlkei</i>	
tetra slepá	0.0.18
<i>Asyanax jordani</i>	
tetra žhavá	0.0.20
<i>Hemigrammus erythrozonus</i>	
pancévníček Sterbův	0.0.4
<i>Corydoras sterbai</i>	
peřovec skvrnitý	0.0.5
<i>Synodontis eupterus</i>	
sumec sklovitý	0.0.70
<i>Kryptopterus bicirrhis</i>	

Název	Stav k 31. 12. 2018
Ryby – Pisces	
řamovec	0.0.14
<i>Labidochromis sp.</i>	
řamovec Baenschův	0.0.4
<i>Aulonocara baenschii</i>	
řamovec Lombardův	0.0.7
<i>Metriaclima lombardoi</i>	
řamovec přičnopruhý	0.0.8
<i>Maylandia zebra</i>	
řnovec hřebenočelý	0.0.3
<i>Agamyxis pectinifrons</i>	
živorodka duhová	0.0.75
<i>Poecilia reticulata</i>	

Paryby – Chondrichthyes	
řrnucha skvrnitá	0.2.7
<i>Potamotrygon motoro</i>	

Bezobratlí – Evertebrata	
krevetka račí	3
<i>Atyopsis gabonensis</i>	
krevetka červená	30
<i>Neocaridina denticulata</i>	
sklípkan Smithův	1
<i>Brachypelma smithi</i>	
sklípkan kadeřavý	1
<i>Brachypelma albopilosum</i>	

Stavy zvířat 2018	1. 1. 2018		31. 12. 2018	
	Druhy	Jedinci	Druhy	Jedinci
Savci (<i>Mammalia</i>)	71	297	69	277
Ptáci (<i>Aves</i>)	50	129	48	143
Plazi (<i>Reptilia</i>)	46	162	48	162
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	15	91	14	101
Ryby (<i>Pisces</i>)	47	794	44	555
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	1	8	1	9
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	5	39	4	35
Celkem	235	1 520	228	1 282

Odchovy

Savci <i>Mammalia</i>	odchov
alpaka	1.1
<i>Vicugna pacos</i>	
antilopa jelení	1.0.1
<i>Antilope cervicapra</i>	
díkobraz sršnatonosý	1.0
<i>Hystrix indica</i>	
gueréza plášťiková	1.1
<i>Colobus guereza caudatus</i>	
jelen bělohubý	0.1
<i>Cervus albirostris</i>	
kočkodan Brazzův	0.1
<i>Cercopithecus neglectus</i>	
koza domácí	0.1
<i>Capra hircus</i>	
lemur kata	1.4
<i>Lemur catta</i>	
mandril	1.0.1
<i>Mandrillus sphinx</i>	
medvěd malajský	0.1
<i>Helarctos malayanus</i>	
morče uruguayské	1.0
<i>Cavia magna</i>	
muntžak malý	0.0.1
<i>Muntiacus reevesi</i>	
nilgau	0.1
<i>Boselaphus tragocamelus</i>	
nosál bělohubý	1.1
<i>Nasua narica</i>	
sika vietnamský	3.2
<i>Cervus nippon pseudaxis</i>	
tamarín bělohubý	1.1
<i>Saguinus labiatus</i>	
voduška jelenovitá	1.0
<i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	
zebra Hartmannové	2.1
<i>Equus zebra hartmannae</i>	

Pláci <i>Aves</i>	odchov
berneška rudokrká	0.0.1
<i>Branta ruficollis</i>	
kachnička mandarínská	0.0.1
<i>Aix galericulata</i>	
polák malý	3.0
<i>Aythya nyroca</i>	
sovice sněžní	0.3
<i>Nyctea scandiaca</i>	
zoborožec vrásčitý	2.1
<i>Aceros corrugatus</i>	
žako šedý	2.1.2
<i>Psittacus erithacus</i>	

plazi <i>Reptilia</i>	odchov
korovec mexický	0.0.1
<i>Heloderma horridum</i>	
krajta královská	0.0.2
<i>Python regius</i>	
leiocefalus kýlnatý	0.0.1.1
<i>Leiocephalus carinatus</i>	
psohlavec orinocký	0.0.9
<i>Corallus hortulanus</i>	
želva uhlířská	0.0.2
<i>Chelonoidis carbonaria</i>	
želva zelenavá	0.0.1
<i>Testudo hermanni</i>	

Ochranářské
projekty

Projekt Pesisir Balikpapan v roce 2018

Mgr. Stanislav Lhota, Ph.D.

Rok 2018 byl v projektu Pesisir Balikpapan kritický. Na jedné straně došlo k velkému posunu v jednání o založení mořské přírodní rezervace, která má chránit několik druhů mořských savců i pobřežní mangrovy, jež obývá početná populace kahau nosatých (**foto 1**). Na druhé straně probíhá expanze průmyslové zóny Kariangau a pokračuje i stavba mostu přes ostrov Balang, který pro celou oblast představuje největší hrozbu, protože jeho spojovací silnice zpřístupní záliv bezpočtu nových destruktivních aktivit (**foto 2a, 2b**). Odlesňování a znečišťování zálivu i nadále pokračuje a je jasné, že část ekosystému bude nenávratně ztracena. O to důležitější je vyhlásit přírodní rezervaci co nejdříve, aby se tak podařilo zachránit alespoň část zbývajícího cenného území. Celou situaci zkomplikovala také finanční krize, kvůli které jsme museli na několik měsíců ukončit všechny vzdělávací aktivity a kampaně a zaměřit veškeré síly na sledování situace v terénu a vyjednávání s významnými politickými činiteli. V této náročné situaci však projekt podpořily další české zoologické zahrady, díky jejichž příspěvní může naše práce v Balikpapanském zálivu pokračovat.

2a

2b

Překonaná finanční krize

V dubnu 2018 se projekt Pesisir Balikpapan dostal do finanční krize. Dva ze zahraničních grantových fondů, které jsme využívali v předchozích letech, přestaly existovat. Naše snaha zaměřit se na firemní sponzoring se bohužel neukázala být šťastnou volbou. Firem, které byly ochotné podpořit ochranářský projekt mimo Českou republiku, je velmi málo – a o to méně, že jsme se rozhodli oslovovat pouze environmentálně zodpovědné firmy. Projektu hrozilo ukončení pro nedostatek financí. Pro náš indonéský tým to představovalo náročnou zkoušku, ve které však všichni obstáli. Všichni členové týmu se rozhodli v práci pokračovat po několik měsíců dobrovolně, jen s minimálními příspěvky na provozní náklady. Vytrvali v tom po sedm měsíců, což přesvědčivě dokládá jejich vysokou motivaci. Přesto však projekt nedostatkem financí trpěl a od řady dosavadních činností jsme museli ustoupit, včetně všech vzdělávacích aktivit s dětmi a mládeží. Naštěstí pomoc nabídl ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek. Pražská zoo se rozhodla Zátoku nosatých opic podporovat částkou 31 800 korun měsíčně ze sbírkového konta Pomáháme jim přežít, a to po dobu jednoho roku. Finanční pomoc poskytla také Zoo Plzeň a Český svaz ochránců přírody. Pravidelnými příspěvky nás podporuje i řada dalších přispěvatelů, mezi kterými bychom rádi zmínili alespoň Marka Ždánského a Zoologický klub, z. s. Od listopadu 2018 již členům našeho indonéského týmu můžeme opět vyplácet pravidelné odměny, aby se své práci mohli věnovat naplno. I přes několik uplynulých náročných měsíců v práci pokračují všichni členové našeho původního týmu.

Jednání o vyhlášení mořské rezervace

Šťastnou souhrou okolností přišla ve stejné době ještě jedna nabídka, která ve svém důsledku znamenala v našem projektu zásadní zvrát. Europoslanec Pavel Poc nám totiž zprostředkoval jednání s klíčovými osobnostmi politicko-veřejného života v Indonésii, které jsme tak mohli požádat o podporu našich snah o záchranu Balikpapanského zálivu. Ze tří bývalých ministrů, které jsme měli možnost oslovit, zareagoval jeden – prof. Emil Salim, bývalý ministr životního prostředí a jedna z největších ikon ochrany přírody v Indonésii. Jeho nevládní organizace Kehati se stala naším partnerem ve vyjednávání s místní vládou. Proběhlo první setkání ze zástupci nevládních organizací, regionální a provinční vlády, na kterém bylo předběžně vyjednáno začlenění Balikpapanského zálivu do sítě provinčních mořských rezervací. Co je však důležitější, prof. Emil Salim se obrátil na dvě ministryně (rybářství a námořnictví; životní prostředí a lesnictví), v jejichž rukou bude finální vyhlášení rezervací, a požádal je o podporu „shora“. Právě podpora federální indonéské vlády nám totiž doposud chyběla. Jistou naději představuje i zvolení nového guvernéra, protože to byl pravděpodobně právě předchozí guvernér provincie Východní Kalimantan, kvůli jehož intervenci se zřejmě náš návrh na vyhlášení Balikpapanského zálivu přírodní

3a

3b

rezervací nedostal k projednání ve federální vládě v předchozích letech, kdy jsme ho už dvakrát podávali.

Na přelomu roku se našemu indonéskému týmu podařilo získat souhlas s návrhem od starosty města Balikpapanu. Starostovo prohlášení se vzápětí objevilo v několika médiích a o měsíc později došlo k oficiálnímu postupu. Nyní je třeba, aby návrh podpořil také regent distriktu Penajam Paser Utara a guvernér provincie Východní Kalimantan. Potom už se návrh dostane na stůl ministryně pro rybnářství a námořnictví, která je připravena ho stvrdit. Ačkoli zatím není nic jisté a situace se stále ještě může změnit k horšímu, jsme dnes k prohlášení Balikpapanského zálivu přírodní rezervací blíže než kdykoli předtím.

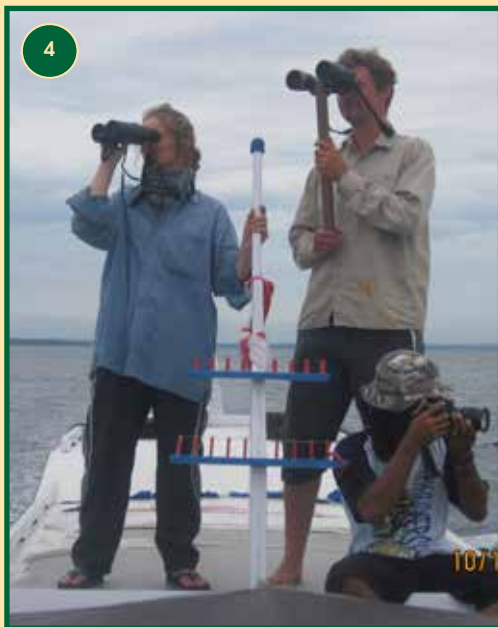
Obnovujeme program ekologické výchovy

Po překonání finanční krize jsme se mohli po několikaměsíční přestávce vrátit i k práci na školách s dětmi a s učiteli. Rozhodli jsme se však změnit zaměření naší ekologicky výchovné práce. Ve městě Balikpapan, kde probíhala většina našich vzdělávacích aktivit, se totiž environmentální výchova za několik posledních let posunula doslova mílovými kroky. Dnes zde působí již celá řada nevládních organizací a ekologická výchova se stala i pravidelnou součástí oficiálních školních osnov. Naproti tomu na venkovských školách se za poslední roky nezměnilo téměř nic. Bohužel, i snahy učitelky Anny Asrani z nevládní organizace Landing, kterou jsme podporovali v minulých letech, měly jen velmi slabý dopad. Venkovských škol je kolem pobřeží Balikpapanského zálivu příliš mnoho, takže se Anna na každou z nich dostala nejvýš dvakrát do roka, což znamenalo, že měla možnost k většině dětí promluvit jen jednou. To ale ke změně jejich smýšlení nestačí. Rozhodli jsme se proto přenechat veškeré vzdělávací aktivity ve městě Balikpapanu jiným nevládním organizacím a sami se prozatím zaměřit pouze na tři venkovské školy v přírodovědně nejceněnější části zálivu. Každá z nich představuje jeden stupeň (nižší a vyšší stupeň základní školy a střední škola), a je tedy šance, že s dětmi, které budou postupovat z jedné školy do druhé, budeme pracovat po řadu let. Učitele jsme požádali, aby na každé ze škol vybrali skupiny 15–20 dětí, u kterých pozorují zájem o přírodu, a s nimi pak budeme v následujících měsících a letech pravidelně pracovat (**foto 3a, 3b**). V budoucnu bychom takto chtěli naše vzdělávací aktivity zaměřit na několik dalších škol.

Vyhlášení Balikpapanského zálivu za Mezinárodně významnou oblast pro mořské savce

V březnu 2018 proběhlo v Malajsií jednání pracovní skupiny IUCN Marine Mammals Task, kterého se účastnila naše dlouholetá holandská kolegyně Danielle Krebs (**foto 4**). Právě díky její intervenci se v dokumentu vydaném na začátku letošního roku objevil Balikpapanský záliv (společně s blízkými zálivy Adang a Apar) mezi 30 lokalitami vyhlášenými jako Významné

oblasti pro mořské savce (Important Marine Mammals Areas) v rámci regionu jihovýchodní Asie. Hlavním důvodem vyhlášení významné oblasti je přítomnost stabilní populace delfínů orcel tuponosých (**foto 5**), které však v posledních letech musejí čelit nebývalé průmyslové expanzi. Jde o prestižní status, který nezahrnuje žádné právně vymahatelné regulace, ale podtrhuje mezinárodní důležitost zálivu. Věříme, že se tím podpoří naše snaha o vyhlášení zálivu provinční mořskou rezervací. V další fázi se pokusíme také o vyhlášení Balikpapanského zálivu Významnou ptačí oblastí.

Popis fotografií:

Foto 1: Vzrostlý samec opice kahau nosatého (*Nasalis larvatus*, foto Vít Lukáš)

Foto 2a, 2b: Rozestavěný most přes ostrov Balang při pohledu z letadla a na malbě místního umělce Arifa Brutala (foto Stanislav Lhota)

Foto 3a, 3b: Děti ve škole ve vesnici Mentawir se soutěžemi a tancem učí porozumět cyklu vody v přírodě (foto LANDING)

Foto 4: Stanislav Lhota a Danielle Kreb při monitoringu mořských savců (foto Yayasan RASI)

Foto 5: Delfíni orcely tuponosé (*Orcaela brevirostirs*) jsou jedním ze symbolů ochrany Balikpapanského zálivu (foto Yayasan RASI)

**Ekonomicko-
-personální útvar**

Činnost ekonomicko-personálního útvaru

Ing. Miroslav Štráchal, MBA

Hospodářský výsledek 2018

V roce 2018 zoologická zahrada dosáhla celkový výsledek hospodaření za hlavní i doplňkovou činnost ve výši 13,29 tis. Kč. Náklady celkem činily 68 386,18 tis. Kč a celkové výnosy dosáhly 68 399,47 tis. Kč.

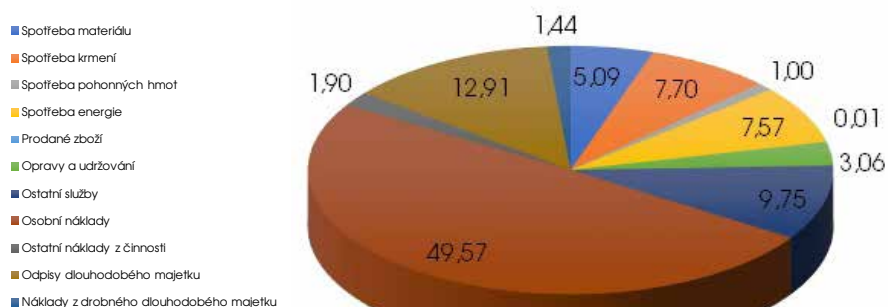
Z toho:

Výsledek hospodaření za hlavní činnost	-142,24 tis. Kč
Výsledek hospodaření za doplňkovou činnost	155,53 tis. Kč
Výsledek hospodaření celkem	13,29 tis. Kč

Dále jsou podrobněji vyčísleny dosažené náklady a výnosy v členění na hlavní a doplňkovou činnost organizace včetně stručného komentáře.

Náklady na hlavní činnost	tis. Kč	%
Spotřeba materiálu	3 351,78	5,09
Spotřeba krmení	5 065,69	7,70
Spotřeba pohonných hmot	661,28	1,00
Spotřeba energie	4 980,43	7,57
Prodané zboží	4,69	0,01
Opravy a udržování	2 015,41	3,06
Ostatní služby	6 414,74	9,75
Osobní náklady	32 618,20	49,57
Ostatní náklady z činnosti	1 249,04	1,90
Odpisy dlouhodobého majetku	8 498,54	12,91
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	948,35	1,44
Náklady celkem	65 808,15	100,00

Podíl nákladů na hlavní činnost 2018 (v %)

Nejvyšší nákladovou položkou v hlavní činnosti organizace v roce 2018 byly obdobně jako v předchozích letech osobní náklady, které činily 32 618,20 tis. Kč. Tyto náklady představují cca 50 % celkových nákladů organizace. Průměrná hrubá mzda zaměstnance dosáhla v roce 2018 částky 21 993 Kč.

Další významnou nákladovou položkou jsou odpisy majetku organizace. V roce 2018 dosáhly odpisy majetku 8 498,54 tis. Kč, což představuje cca 13 % celkových nákladů. Z této částky bylo 2 305,44 tis. Kč finančně pokryto z příspěvku zřizovatele a zbývající část ve výši 6 193,10 tis. Kč tvořily odpisy majetku nepokryté finančními prostředky a proučtované proti čerpání fondů organizace.

Nemalou položkou v nákladech hlavní činnosti organizace je oblast služeb. Tyto náklady dosáhly v roce 2018 celkem 6 414,74 tis. Kč, což představuje cca 10 % celkových nákladů. Mezi nejvýznamnější položky patří náklady na ostrahu objektů (1 065,04 tis. Kč), stočné (1 451,56 tis. Kč), veterinární péči (958,67 tis. Kč), likvidaci odpadu a úklid (1 044,39 tis. Kč) a na propagaci a inzerci (634,04 tis. Kč).

Náklady na energie v roce 2018 činily celkem 4 980,43 tis. Kč. Na celkových nákladech organizace se tak energie podílejí necelými 8 %. Nejvyššími položkami jsou náklady na elektrickou energii (3 500,55 tis. Kč) a náklady na vodné (1 448,36 tis. Kč).

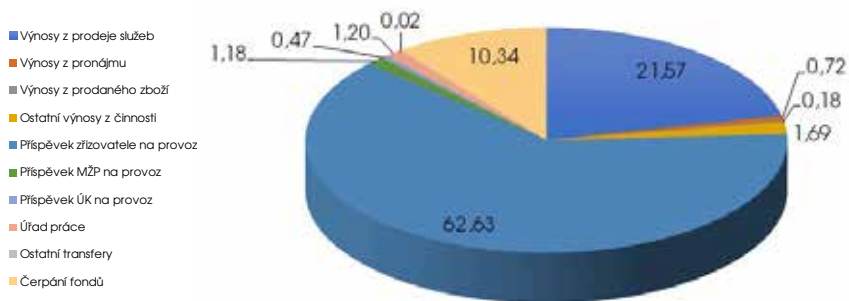
Náklady na krmění v roce 2018 dosáhly celkem 5 065,69 tis. Kč. Jejich podíl na celkových nákladech organizace činil cca 8 %. V roce 2018 zoo také zajistila krmění vyrobené ve vlastní režii v celkové hodnotě 670,05 tis. Kč, což se prostřednictvím aktivace oběžného majetku (účet 507) promítlo ve snížení celkových nákladů zoo.

Finanční prostředky vynaložené v roce 2018 na opravu a údržbu dosáhly

celkem 2 015,41 tis. Kč, přičemž z této částky bylo 351,48 tis. Kč kryto z účelové neinvestiční dotace od zřizovatele. Prostředky na opravy byly použity zejména na opravy stavebních objektů (477,61 tis. Kč), opravy vozového parku (338,31 tis. Kč), opravy a udržování strojů a zařízení (133,01 tis. Kč) a na ostatní opravy a udržování (1 066,48 tis. Kč), kde se jednalo o opravu vodovodního řádu a tepelného čerpadla, opravy plotů a technického vybavení expozic. Náklady na opravy a údržbu představují pouze cca 3 % celkových nákladů zoo.

Výnosy z hlavní činnosti	tis. Kč	%
Výnosy z prodeje služeb	14 162,75	21,57
Výnosy z pronájmu	470,85	0,72
Výnosy z prodaného zboží	118,15	0,18
Ostatní výnosy z činnosti	1 110,35	1,69
Příspěvek zřizovatele na provoz	41 127,03	62,63
Příspěvek MŽP na provoz	774,38	1,18
Příspěvek ÚK na provoz	310,18	0,47
Úřad práce	789,15	1,20
Ostatní transfery	11,82	0,02
Čerpání fondů	6 791,25	10,34
Výnosy celkem	65 665,91	100,00

Podíl výnosů z hlavní činnosti (v %)

Výnosy z hlavní činnosti v roce 2018

Nejvyšší výnosovou položkou v roce 2018 byl příspěvek zřizovatele na provoz organizace. Příspěvek na provoz činil 41 127,03 tis. Kč, což představuje cca 63 % celkových výnosů organizace. Z této částky bylo 900,92 tis. Kč účelově vázáno na zajištění opravy vodovodu, opravy pochozí střechy u horního vchodu do zoo, na pořízení drobného vybavení pro chovatele a na vybudování tzv. „Včelí stezky“ (systém vzdělávacích panelů týkajících se života včel). Významnou částí výnosů z hlavní činnosti organizace byly výnosy z prodeje služeb, které v roce 2018 dosáhly celkem 14 162,75 tis. Kč (tj. cca 22 % celkových výnosů). Z prodeje služeb činily výnosy ze vstupného 12 552,80 tis. Kč, výnosy z provozování vláčku 1 164,96 tis. Kč (**foto 1**), provozování poníků 54,36 tis. Kč a výnosy ze zážitkových a výukových programů 216,89 tis. Kč. Třetí nejvyšší položkou výnosů z hlavní činnosti je čerpání fondů, které v roce 2018 dosáhlo celkem 6 791,25 tis. Kč. Z této částky připadlo 6 193,10 tis. Kč na krytí odpisů nepokrytých finančními prostředky organizace a 485,65 tis. Kč na výnosy za adopce a patronství a ostatní finanční dary.

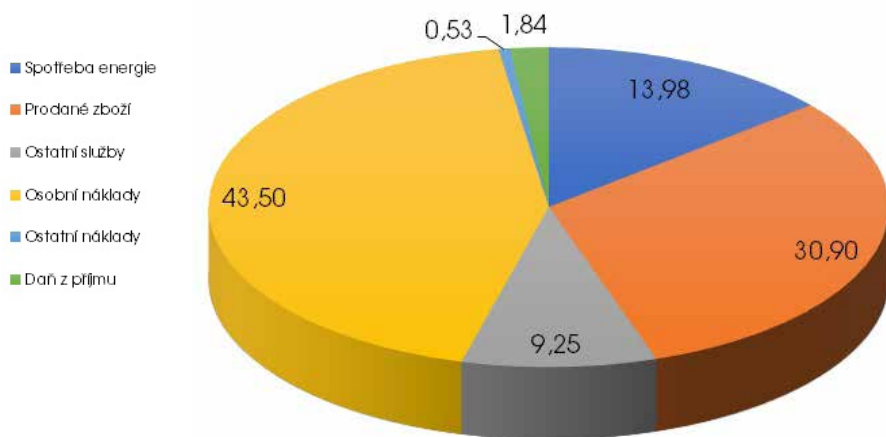
Výnosy z pronájmu bytových prostor v roce 2018 činily 470,85 tis. Kč a výnosy z prodaného zboží (krmné automaty) 118,15 tis. Kč – **foto 2**.

Ostatní výnosy z činnosti dosáhly v roce 2018 celkové výše 1 110,35 tis. Kč. Jednalo se zejména o výnosy z přijatých věcných darů, z přijatých darů zvířat a z prodeje zvířat.

Náklady na doplňkovou činnost	tis. Kč	%
Spotřeba materiálu	0,00	0,00
Spotřeba energie	360,48	13,98
Prodané zboží	796,69	30,90
Opravy a udržování	0,00	0,00
Ostatní služby	238,50	9,25
Osobní náklady	1 121,32	43,50
Ostatní náklady	13,57	0,53
Daň z příjmu	47,47	1,84
Náklady celkem	2 578,03	100,00

Podíly nákladů na doplňkovou činnost

Přijatý účelový příspěvek Ministerstva životního prostředí ve výši 774,38 tis. Kč byl určen především na krytí části nákladů na podporu chovu ohrožených druhů zvířat a zvířat handicapovaných umístěných v zoo. Tyto finanční prostředky byly použity na částečnou úhradu nákladů na krmení a na tvorbu propagačně-vzdělávacích materiálů.

Na základě „Dohody o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací“ uzavřené mezi zoo a Úřadem práce se podařilo získat finanční prostředky ve výši 798,51 tis. Kč. Tyto prostředky byly použity na úhradu mezd a sociálních nákladů pracovníků veřejně prospěšných pra-

cí, kteří se podíleli na zajištění zejména údržby objektů a úklidu areálu zoo. Příspěvek Ústeckého kraje na provoz zoo činil 310,18 tis. Kč. Jednalo se o účelovou finanční podporu projektů zoologické zahrady realizovaných v roce 2018 – Noc snů pro postižené děti, 110 let od Lumpeparku k zoo **(foto 3)** a Ornitologický odkaz Heinricha Lumpeho.

Tržby a náklady na jednoho návštěvníka

V roce 2018 dosáhl počet návštěvníků zoo 173 998 osob (v roce 2017 návštěvnost činila 163 994 osob). Dosažená průměrná tržba ze vstupného včetně vstupného za vláček na jednoho návštěvníka činila v roce 2018 celkem 78,84 Kč, průměrné celkové vlastní výnosy na jednoho návštěvníka (bez příspěvku zřizovatele) činily 141,03 Kč. Průměrné náklady na jednoho návštěvníka v roce 2018 dosáhly 378,21 Kč.

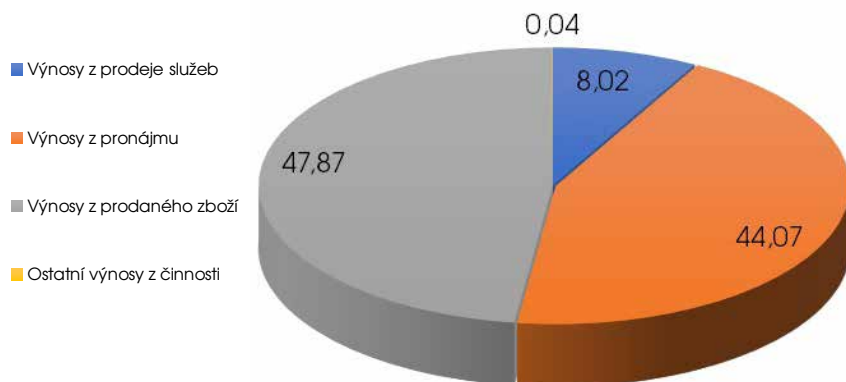
Celkové náklady na doplňkovou činnost dosáhly v roce 2018 částky 2 578,03 tis. Kč. Nejvýznamnější nákladovou položkou doplňkové činnosti byly osobní náklady, které v roce 2018 činily 1 121,32 tis. Kč (tj. cca 44 % nákladů). Dalšími významnými položkami byly náklady na prodané zboží (796,69 tis. Kč, tj. cca 31 % nákladů) a náklady na spotřebu energií (360,48 tis. Kč, tj. cca 14 % nákladů).

Výnosy z doplňkové činnosti v roce 2018

Výnosy z doplňkové činnosti v roce 2018 dosáhly celkem částky 2 733,56 tis. Kč. Výnosy byly tvořeny především příjmy z pronájmů (1 204,57 tis. Kč, tj. cca 44 % celkových výnosů) a příjmy z prodeje zboží (1 308,67 tis. Kč, tj. cca 48 % celkových výnosů).

Výnosy z doplňkové činnosti	tis. Kč	%
Výnosy z prodeje služeb	219,23	8,02
Výnosy z pronájmu	1 204,57	44,07
Výnosy z prodaného zboží	1 308,67	47,87
Ostatní výnosy z činnosti	1,09	0,04
Výnosy celkem	2 733,56	100,00

Podíly výnosů z doplňkové činnosti

Investiční činnost v roce 2018

Investiční činnost organizace byla v roce 2018 zaměřena především na vybudování některých menších nových expozic. Na finanční zajištění této činnosti obdržela organizace od svého zřizovatele účelové investiční prostředky v celkové výši 3 185,31 tis. Kč. Z této částky bylo 464,56 tis. Kč určeno na rekonstrukci stávajícího pavilonu tapírů, na vybudování zimní expozice pro vydru malou bylo přiděleno 540,75 tis. Kč, na vybudování voliéry pro andulky 100,00 tis. Kč a 1 480,00 tis. Kč bylo účelově určeno na vypracování projektových dokumentací k plánovaným investičním akcím (výstavba expozice ptáků jihovýchodní Asie, rekonstrukce expozice vodních ptáků, přestavba exotária) a k zakreslení skutečného provedení stavby expozice tučňáků a expozice vydry malé. Dále bylo zoo přiděleno 200,00 tis. Kč na pořízení fixačního boxu pro manipulaci s velkými zvířaty, 100,00 tis. Kč na vybudování rekuperace v expozici žiraf a 300,00 tis. Kč na

nákup elektrického vozíku. Z vlastních finančních prostředků organizace zajistila financování investičních nákladů v celkové výši 1 314,96 tis. Kč. Tyto investiční prostředky zoo byly použity především na spolufinancování rekonstrukce stávajícího pavilonu tapírů (301,10 tis. Kč), spolufinancování vybudování expozice pro vydru malou (66,68 tis. Kč), spolufinancování vybudování voliéry pro andulky (43,90 tis. Kč), výstavbu nových terárií (374,88 tis. Kč), pořízení sloní váhy – **foto 4** – (161,61 tis. Kč), pořízení ponného vertikálního čerpadla (92,16 tis. Kč), nákup vysokotlakého čističe (75,62 tis. Kč), nákup kopírovacího stroje (55,76 tis. Kč).

Útvar kontaktu
s veřejností

Činnost úvaru kontaktu s veřejností

Ing. Věra Vrabcová

Návštěvnost

V roce 2018 prošlo branami zoologické zahrady celkem 173 998 návštěvníků, z toho bylo 79 361 dětí. Oproti roku 2017 se jedná o nárůst o 10 004 osoby, takže lze konstatovat, že je to v Ústí historicky druhá největší návštěvnost od roku 1955, kdy je tento údaj sledován. Nejúspěšnější byl měsíc duben s dvojnásobnou návštěvností než obvykle, lidé byli zřejmě po zimě natěšení na vycházky do přírody. Naopak během prázdninových měsíců, obvykle nejsilnějších, byla návštěvnost kvůli vysokým teplotám o něco nižší.

Návštěvníci mají možnost využít i několik druhů výhodných vstupenek. Z nabídky jsou pro pravidelné návštěvníky výhodné permanentní vstupenky, které jsou platné po dobu 12 měsíců od zakoupení a umožňují libovolné množství vstupů. I zde došlo k nárůstu prodeje (774 vstupenek oproti 670 kusům v roce 2017). Jsou nabízeny tři kategorie – rodinná, dětská a dospělá, přičemž největší zájem je o permanentní vstupenku pro dospělou osobu (471 vstupenek).

V roce 2018 pokračoval projekt Jeden kraj – tři různé zoo, kterým Ústecký kraj podpořil návštěvu tří zoologických zahrad ve svém regionu – Zoo Děčín, Podkrušohorského zooparku Chomutov a Zoo Ústí nad Labem. Možnost návštěvy za zvýhodněné vstupné využilo 593 návštěvníků, což bylo o 216 osob méně než v roce 2017. Soutěžní kupón odevzdalo celkem 294 účastníků, z nichž bylo vylosováno 10 výherců, kteří se na jaře 2018 zúčastnili slavnostního předávání cen v chomutovském zooparku (**foto 1**). Návštěvnost zoo ovlivňuje řada faktorů – nejedná se pouze o skladbu

zvířat a nové expozice, ale jde také o pohodu a příjemně strávený čas. K návštěvnickému servisu přispívá řada let i nabídka jízdy zoovláčkem, který umožňuje překonat značné převýšení při prohlídce zoo, ale je zároveň vyhledávanou atrakcí, zejména pro dětské návštěvníky. V roce 2018 využilo této možnosti 49 666 pasažérů.

Spolupráce s médií

Zoo prezentuje své aktivity v rozličných médiích, od článků v regionálních či celostátních denících či časopisech přes relace v rádích až po reportáže na různých televizních stanicích. Pravidelně využívá kulturní měsíčníky regionu (Ústecký Enter, teplické Free či mostecké Tipko) či Městské noviny vydávané zřizovatelem, statutárním městem Ústí nad Labem, které však vycházely pouze do poloviny roku 2018.

V roce 2018 bylo připraveno celkem osm čísel bulletinu Střípky ze zoo, které jsou zveřejňovány na webových stránkách zoo. Jsou vydávány i v tištěné formě a distribuovány do informačních center a dalších turisticky navštěvovaných cílů v nejbližším okolí.

Akce pro veřejnost

Kalendář akcí pro rok 2018 zahrnoval klasické pořady pro veřejnost, vědomostní soutěže a kvízy. Pozvánky a informace jsou zveřejňovány na webových stránkách zoo a FB zoo, ale i na dalších serverech určených většinou pro rodiny s dětmi. Letáky jsou rozesílány do škol a vyvěšovány v prostředcích MHD.

VELIKONOCE V ZOO

Pondělí 2. dubna

Velikonoční pondělí věnované vybraným druhům zvířat, pro které byl připraven stylový tematický enrichment **(foto 2)**.

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ LETNÍ SEZÓNY

Sobota 7. dubna

Tradiční akce k zahájení letní sezóny byla zaměřena na výročí založení Lumpeparku. Pro návštěvníky byl připraven pestrý program (historické aktivity, dobové kostýmy, živá socha Heinricha Lumpeho, divadelní představení ze života Heinricha Lumpeho...). Akci finančně podpořil Ústecký kraj.

MEZINÁRODNÍ DEN ZEMĚ

Neděle 22. dubna

Mezinárodní den Země byl zvolen pro slavnostní otevření Ekostezky s deseti informačními panely, která vznikla ve spolupráci se společností EKOKOM a za jejího finančního příspěví. Otevření bylo doplněno bohatým progra-

mem na téma třídění odpadů a ochrany přírody, ať již se jednalo o soutěžní stanoviště Tonda Obal na cestách či o sběr použitých elektrospotřebičů společností Elektrowin.

PTAČÍ DEN V ZOO

Úterý 1. května

Každoroční akce ve spolupráci s ČSO a Muzeem města Ústí nad Labem odstartovala ranním pozorováním zpěvného ptactva včetně ukázky kroužkování. Během dne pak pokračoval doprovodný program aktivitami na téma probíhající kampaně EAZA s názvem Ztichlý les – zachraňme pěvce jihovýchodní Asie. Již tradičně měli návštěvníci s ptačím příjmením vstup zdarma. Zamilované dvojice využily připravené polibkovníky k prvomájovému políbení.

PO LIŠČÍ STOPĚ

Sobota 12. května

Zoo opět poskytla prostor ústeckému středisku organizace Junák – Český skaut, jehož členové zde uspořádali den s poučným a zábavným programem v podobě soutěží a dalších aktivit. Zapojit se mohli nejen skauti, ale i návštěvníci zoo.

NOC SNŮ

Pátek 1. června

Akce je určena pouze pozvaným handicapovaným osobám, hlavně dě-

tem s jejich rodinnými příslušníky či organizovaným skupinám. S průvodci mohli účastníci během podvečerních hodin navštívit jednotlivé expozice i pavilony, včetně přímého kontaktu s některými druhy zvířat. Byl pro ně připraven doprovodný program (divadelní představení, malování na obličeje, jízda zoovláčkem, soutěže a aktivity). Akci finančně podpořil Ústecký kraj.

ZTICHLÝ LES

Sobota 9. června

Akce zaměřená na kampaň EAZA Silent Forest (Ztichlý les), při níž se návštěvníci mohli seznámit s důvody ohrožení ptactva v jihovýchodní Asii. Byla připravena stanoviště s úkoly a různými aktivitami. U restaurace Koliba proběhla celoevropská pěvecká soutěž vyhlášená Zoo Chester, přihlášené školní kolektivy se prezentovaly svojí originální skladbou (**foto 3**). Součástí bylo i taneční vystoupení skupiny Kintari.

DEN S BRUMÍKEM

Sobota 21. července

Jeden z prázdninových dnů mohli dětská návštěvníci strávit s BeBe Brumíkem, byla připravena soutěžní stanoviště a po splnění všech úkolů je čekala sladká odměna (bez palmového oleje).

NETRADIČNÍ CHUTĚ PRALESA

Sobota 18. srpna

Termín spjatý s Mezinárodním dnem orangutanů připomněl bohatství tropických pralesů. Zmíněna byla také problematika palmového oleje a další nebezpečí, která ničí životní prostředí při získávání různých produktů. Doprovodný program se skládal z rozličných soutěží a aktivit, vystoupení kapely Aneboafro či křtin samičky medvěda malajského hercem a moderátorem Martinem Dejdařem.

DEN HMYZU

Sobota 15. září

Tematicky nová akce byla zaměřena na zajímavou skupinu živočichů – hmyz. Návštěvníci si mohli prohlédnout některé zástupce tropických druhů hmyzu, různé preparáty či se seznámit se včelařskými produkty, které si mohli i zakoupit. Pro děti byly připraveny různé soutěže, nechyběla ani stavba hmyzích domečků, které si mohly vyrobit na místě a odnést domů. Velký hmyzí hotel byl instalován u pavilonu exotária **(foto 4)**.

DEN PŘÁTEL ZOO

Sobota 6. října

Akce pro zvané. Tradiční poděkování adoptivním rodičům, patronům a dalším příznivcům zoologické zahrady. Program byl věnován výročí 110 let od založení Lumpeparku a jeho součástí bylo též promítání DVD Vítejte v ptačí říši. Na stanovištích si pozvaní vyzkoušeli různé aktivity spojené s osobou Heinricha Lumpeho. Ocenění příznivci zoo byli odměněni certifikátem či velkoformátovou fotografií od Petra Slavíka, následovalo divadelní představení a další program.

SVĚTOVÝ DEN ZVÍŘAT

Sobota 6. října

Akce pro veřejnost, část programu byla společná pro všechny návštěvníky zoo (divadelní představení, prezentace zvířecích útluků, ukázka pomoci ježkům, sokolnický výcvik dravců doplněný odborným komentářem).

STRAŠIDELNÁ ZOO

Sobota 3. listopadu

Oblíbená a navštěvovaná akce, tentokrát s tématem „obludárium“ ne-

boli přehlídka příšer. Na návštěvníky opět čekala řada soutěží, her a aktivit. Nechyběly ani kostýmy a netradiční masky, výtvarná dílna, divadelní představení či malování na obličeje. Návštěvníci mohli pro vybrané druhy zvířat zhlédnout enrichment za použití vydlabaných dýní, popřípadě si sami dýně vydlabat. Akce byla zakončena lampionovým průvodem, který je velice oblíbený zejména u dětí.

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

Sobota 1. prosince

Předvečer první adventní neděle a slavnostní rozsvícení vánoční výzdoby byly v tomto roce doprovázeny výrobou vánočních dekorací (adventní věnce, svícný) – **foto 5** – či pečením cukroví a ochutnávkou punče.

ŠTĚDRÝ DEN V ZOO

Pondělí 24. prosince

Jedna z nejnavštěvovanějších akcí proběhla již tradičně přímo 24. prosince. U vybraných druhů zvířat byl opět připraven vánoční enrichment. Vstupné bylo i v tomto roce dobrovolné. Do zoo přišlo celkem 2 538 návštěvníků, kteří přispěli téměř 28 000 Kč.

Vědomostní soutěže a kvízy

Během roku 2018 byly u příležitosti vícedenního volna připraveny různé vzdělávací aktivity, které měly návštěvníkům zpestřit prohlídku zoologické zahrady, ale zároveň jim vhodnou formou přinést poučení a zajímavé informace.

POLOLETNÍ PRÁZDNINY

Pátek 2. února – neděle 4. února

Třídenní kvíz pro návštěvníky byl určen nově chovanému druhu – tučňáku

brýlovému. Každý soutěžící dostal drobnou cenu (tučňáčí placku) a na závěr bylo vylosováno pět výherců, kteří obdrželi hodnotnější tučňáčí výhru.

JARNÍ PRÁZDNINY V ZOO

Sobota 3. – neděle 11. března

Tradiční akce se samoobslužnými stanovišti ve vnitřních prostorách pavilónů byla tentokrát zaměřena na téma biodiverzity (**foto 6**). Každý účastník obdržel za splnění všech úkolů odměnu. Součástí akce bylo i promítání spotů WAZA Biodiverzita – to jsme my!

O VEJCE PTÁKA NANDU

Čtvrtek 29. března – pondělí 2. dubna

Pětidenní soutěžní velikonoční kvíz o ceny; vylosovaný výherce obdržel vyfouknuté vejce nandu pampového.

HURÁ NA PRÁZDNINY

Pátek 29. června – neděle 1. července

Předprázdninový kvíz určený školákům byl v tomto roce připraven jako žákovská knížka a návštěvníci se mohli zkusit vrátit do školních let.

STEZKAMI ZOO

Sobota 27. – úterý 30. října

Tradiční kvíz byl tentokrát zaměřen na výročí vzniku československého státu, takže téma bylo věnováno spojení české historie se zvířecími osobnostmi.

Besedy, přednášky, prohlídky

PROMÍTÁNÍ FILMŮ FESTIVALU JEDEN SVĚT

8. 2., 22. 2., 8. 3. a 22. 3. 2018

Ústecká zoo se připojila k festivalu Jeden svět a promítala celkem čtveřici dokumentárních filmů s environmentální tematikou. Před promítáním každého dokumentu bylo prezentováno nové DVD o životě Heinricha Lumpeho Vítejte v ptačí říši, zájemci dostali novou publikaci 110 let od Lumpeparku k moderní zoo. Na závěr proběhla i beseda. Akce se konala v Zooškole Heinricha Lumpeho.

PALMOVÝ OLEJ: VČERA, DNES A ZÍTRA

Úterý 6. února

Ústecká zoo se také podílela na přednáškovém večeru Stanislava Lhoty, výzkumného pracovníka s působištěm na Borneu. Přednáška byla zaměřena na neekologické zemědělství palmy olejné v jihovýchodní Asii. Stanislav Lhota provedl během roku ještě osm dalších přednášek, seminářů či kurzů na různých místech České republiky (Praha, České Budějovice, Liberec...) i v zahraničí (Zoo Taipei).

AKCE PRO SENIORY

Každé druhé pondělí v měsíci letní sezóny (duben–září) bylo věnováno seniorům, kteří mohli využít nabídky jízdy zoovláčkem zdarma, promítání filmu Vítejte v ptačí říši, besedy o historii zoo, propagačních materiálů k historii.

Výstavy

PAVEL KANTOREK – ZASOUTĚŽ SI S KOČKAMI V ZOO (12. června – 6. srpna)

Výstava pod širým nebem ve spolupráci se spolkem InGarden Praha za finanční podpory Magistrátu města Ústí nad Labem se v zoo uskutečnila již potřetí. Přibližně 60 kreslených vtípů významného kreslíře a humoristy mohli návštěvníci zhlédnout na novém místě – v okolí Venkovského dvorku.

Spolupráce se školami a zájmovými skupinami

V roce 2018 nabízela zoo 17 typů výukových programů, které se liší tématem, provedením, délkou i zaměřením, a pokrývají tak spektrum od mateřských škol až po střední školy. Při výuce je využívána Zooškola Heinricha Lumpeho vybavená dermoplastickými materiály a přírodninami, popřípadě možností promítání, v kombinaci se samostatnou prací žáků a studentů v areálu zoo přímo u expozic se zvířaty. Velký zájem o doplnění výuky projevíli pedagogové z 1. a 2. tříd včetně mateřských školek, neboť relativně nový program Seznamte se s... byl jedním z nejnavštěvovanějších (**foto 7**). Jedná se o cyklus tří na sebe navazujících programů věnovaných

hospodářským zvířatům, domácím mazlíčkům a volně žijícím zvířatům naší fauny. Cílem je seznámit nejmenší děti se zvířaty, se kterými se mohou setkat v běžném životě. Nabídka výukových programů pro 3.–6. třídu zahrnuje celkem devět druhů korespondujících s výukou v ZŠ, pro druhý stupeň ZŠ (7.–9. třída) a studenty SŠ se tématy zabývají hlouběji otázkou ohrožení a ochrany ohrožených druhů zvířat a významných lokalit.

Cena programů je 20 Kč za osobu, během letní a přechodné sezóny platí účastníci také vstupné dle platného ceníku. V zimní sezóně (listopad–únor) nabízí zoo školám slevovou akci, kdy při využití výukového programu účastníci neplatí vstupné. V tomto období je zájem o programy největší. Informace o cenách a nabídce programů jsou pravidelně zasílány školám v Ústí nad Labem, Litoměřicích, Děčíně, Teplicích a přilehlých oblastech. V roce 2018 se výukových programů zúčastnilo dohromady 1 867 návštěvníků.

Zoo Ústí nad Labem nabízí pro skupiny také průvodcovskou činnost v rámci komentovaných prohlídek pro školy či jiné skupiny návštěvníků. Je možná buď pěší varianta, či projížďka zoovláčkem s návštěvou pavilonů. V roce 2018 došlo k užší spolupráci s domovy pro seniory s nabídkou komentované prohlídky s jízdou zoovláčkem (září, říjen), o stejnou službu projevila zájem také klub s postižením Alzheimerovou chorobou.

Během letních prázdnin nabízela zoo organizátorům příměstských táborů možnost využít areál zahrady spolu s besedou, výukovým programem, komentovanou prohlídkou, projížďkou zoovláčkem a dárky v podobě propagačních předmětů. V roce 2018 navštívilo zoo celkem 71 účastníků

příměstských táborů.

V dubnu se uskutečnila komentovaná prohlídka zoo pro Spolek přátel Zoo Lipsko v počtu 96 osob. Součástí byla projížďka zoovláčkem do horní části zoo, návštěva u slonů a pěší prohlídka se zastávkami u jednotlivých zvířat. V letních měsících (konec června – srpen) zorganizovala zoo opět večerní prázdninové prohlídky, o které je každoročně velký zájem (**foto 8**). Prohlídky se konaly v pátek vždy jedenkrát za 14 dní, zájemci se museli objednat předem, neboť počet osob byl omezený. Návštěvníci tak mohli zažít nezapomenutelnou atmosféru liduprázdné noční zahrady doplněné komentářem průvodců.

V prosinci proběhla akce pro děti z MŠ a 1. a 2. tříd ZŠ zaměřená na zdobení vánočních stromečků jednoduchými krmítky pro zpěvné ptactvo, která děti samy vytvořily nebo připravily. Součástí je vždy i povídání o pozorovaných druzích ptáků a důležitosti zimního přikrmování. V roce 110. výročí založení Lumpeparku, s ohledem na ochranné aktivity Heinricha Lumpeho, získaly přihlášené kolektivy dětí i hodnotné dárky pořízené díky projektu podpořenému Ústeckým krajem. Děti si odnesly polotovar ptačího krmítka, velký plakát s ptačími druhy, hru Černý Petr a kartičky se zásadami zimního přikrmování. V roce 2018 se této akci zúčastnilo 27 tříd z 11 škol s celkovým počtem 553 dětí.

Pro studenty UJEP (VŠ) se v zoo uskutečňuje výuka předmětu role moderních zoologických zahrad v ochraně přírody, které se zúčastnili studenti denního i dálkového studia v počtu 20 osob.

Ve spolupráci s DDM pracoval v roce 2018 přírodovědný kroužek pro děti od 9 do 13 let, schůzky probíhaly v Zooškole Heinricha Lumpeho a v areálu zoologické zahrady.

Pracovníci oddělení se účastnili i vzdělávacích seminářů EVVO pořádaných Ústeckým krajem.

Komentovaná krmení a setkání u zvířat

V roce 2018 probíhaly pravidelné předváděcí akce a komentovaná krmení zvířat, většina z nich se konala během letní sezóny. Akce jsou doplněny komentářem, a to buď přímo se zapojením chovatelů, nebo s reprodukcovanou nahrávkou. V nabídce jich bylo celkem jedenáct, přičemž tři z nich byly zcela nové. S příchodem tučňáků brýlových byla tato atraktivní skupina ptáků představena včetně poutavého namluveného komentáře, v případě potřeby byla akce doplněna dotazy k chovatelům. Další novinkou bylo krmení a enrichment u lvů, ale bohužel kvůli extrémně teplému počasí vyvstaly problémy s jejich aktivitou. Poslední novinka, letové ukázky dravých ptáků (**foto 9**), byla zajištěna externím subjektem a návštěvníky přijata s velkým zájmem.

Projekty

V roce 2018 se podařilo získat finanční podporu dvou subjektů – Krajského úřadu Ústeckého kraje (KÚ) a Ministerstva životního prostředí (MŽP), takže v areálu zoo vznikla nová místa pro poučení i zábavu, proběhly různé aktivity pro veřejnost a pro školy či byly vytvořeny nové tiskoviny a propagační materiály.

1. 110 let od Lumpeparku k zoo

V průběhu celého roku bylo neustále připomínáno významné výročí 110 let od založení soukromé ptačí rezervace. K tomu se vážala akce k zahájení letní sezóny s tematickým programem. Součástí byla i premiéra dokumentu Vítejte v ptačí říši v kině Hraničář (14. 3.).

Projekt byl podpořen KÚ, schválená dotace: 40 000 Kč

2. Noc snů

Tradiční akce celoevropského charakteru je věnována handicapovaným a postiženým dětem, pro které je připraven speciální program a dárky **(foto 10)**.

Projekt byl podpořen KÚ, schválená dotace: 69 300 Kč

3. Ornitologický odkaz Heinricha Lumpeho

Projekt opět souvisí se 110. výročím založení Lumpeparku a měl za cíl připomenout ochrannářské aktivity Heinricha Lumpeho. Výstupy projektu byly zaměřeny jednak na školy s aktivitami zacílenými zejména na děti z MŠ a ZŠ, jednak pro veřejnost.

Projekt byl podpořen KÚ, schválená dotace: 180 080 Kč

Do projektu se zapojila obec Doubice, rodiště Heinricha Lumpeho, která věnovala speciální krmítko ve tvaru buřinky; hodnota daru: 20 000 Kč.

4. Netradiční průvodce zoologickou zahradou

Publikace propojuje historii z dob Heinricha Lumpeho, novodobou historií 70. let vzpomínanou bývalým veterinářem MVDr. Skalkou a současnost zoo formou popisu prohlídky dnešního areálu včetně informací a zajímavostí ze života pozorovaných zvířat. Součástí jsou i hádanky a jednoduché kvízy, které podporují nejen vzdělávací úlohu zoo, ale také zvyšují atraktivnost celé publikace.

Projekt byl podpořen MŽP, schválená dotace: 49 600 Kč.

5. Vydání sborníku odborných prací Fauna Bohemiae septentrionalis, Tomus 42

Projekt podporuje MŽP již mnoho let. Jedná se o publikaci formátu A5, kde jsou otištěny odborné příspěvky ze zoo a stavy zvířat včetně statusu ohrožení.

Schválená dotace: 44 000 Kč.

Projekty na ochranu přírody

Zoo podporuje již jedenáctým rokem ochrannářský a výzkumný projekt Pesisir Balikpapan, který probíhá v Indonésii na ostrově Borneo. Vědecký pracovník tráví část roku přímo v terénu, spolupracuje s místními komunitami, popřípadě řídí činnost z ČR, průběžně připravuje zprávy, které jsou následně umístěny na webových stránkách zoo. Souhrnné aktivity v daném roce jsou zveřejněny i ve výroční zprávě.

Komerční akce

Zážitkové programy (probíhají po celý rok)

V roce 2018 bylo možné využít objednávku výchovně-vzdělávacích zá-

žitkových programů, které zoo nabízí již osmým rokem. Veškeré informace včetně pravidel, podmínek, ceny a dalších informací jsou zveřejněny na webových stránkách zoo. Bohužel, kvůli zdravotnímu stavu slonice Kaly byly v průběhu roku silně omezeny zážitky u slonů, z bezpečnostních důvodů bylo také pozastaveno krmení žiraf (chování dvou dospívajících samců). V roce 2018 projevilo zájem šest osob o den chovatelem (sloni, pavilon exotária), 31 zájemců včetně doprovodu o krmení slonů, 18 osob o krmení surikat a 19 osob o krmení tuleňů.

Služební a pracovní cesty

Na začátku roku proběhla v Zoo Dresden závěrečná schůzka ke společnému projektu přeshraniční spolupráce „Příprava 110. výročí založení Lumpeparku 2018“ a předání všech materiálů, tj. DVD, letáků, publikací (27. 2. 2018).

Pracovníci ÚKV se pravidelně účastní jednání komise propagace a marketingu UCSZOO (Zoo Dvůr Králové nad Labem – 24. 5. 2018 a Zoo Hluboká nad Vltavou 7.–9. 11. 2018).

V září se uskutečnil tradiční jednodenní poznávací zájezd do Zoo Erfurt, který byl připraven zejména pro zaměstnance zoo a jejich rodinné příslušníky. Celkem se ho zúčastnilo 20 osob.

Adopce a patroni

Andrea Balejová

Program adopce zvířat probíhá v ústecké zoo již 28. rokem, zájemcům byl nabídnut těsně po revoluci v roce 1990, kdy se změnila ekonomická podmínka a možnosti. Za tu dobu projevilo zájem o podporu zoo mnoho firem, společností, kolektivů či jednotlivců. Díky tomuto projektu mohou zájemci využít možnost přispět na krmení konkrétního druhu zvířete, který si sami vyberou.

Od roku 2011 se k tomuto programu přidala ještě varianta patron zvířete, při které si dárci může vybrat libovolnou částku (a zvíře), kterou chce přispět. Nemusí se držet konkrétní výše příspěvku, spíše se řídí druhem zvířete, které mu je sympatické.

V roce 2018 bylo takto získáno 601 100 Kč za uzavřené adopce a 110 271 Kč od patronů.

Všech dárců si velmi vážíme a jako poděkování pro ně každým rokem připravujeme akci Den přátel zoo se speciálním programem pouze pro ně. Letos jsme se zaměřili na 110. výročí od založení Lumpeparku a osobnost zakladatele Heinricha Lumpeho. Po absolvování úkolů na stanovi-

štic (všechny byly spojeny s aktivitami jeho života) získali účastníci Řád Heinricha Lumpeho a byla představena i nová dřevěná socha s velkým krmítkem, které jsme při soutěži poprvé využili **(foto 1)**. U restaurace Koliba proběhlo tradiční ocenění dlouhodobých a výjimečných sponzorů. V roce 2018 jsme získali od Nadace ČEZ finanční dar ve výši 150 000 Kč. K dosažení této částky napomohli příznivci zoo v rámci akce „Pomáhej pohybem“ **(foto 2)**. Finance byly využity na stínící plachty pro slony v jejich výběhu a na zastínění tribun pro návštěvníky. Další dar také souvisel s našimi slony, kdy FABIÁN – BRDY, z. s., věnoval 20 000 Kč na sloní váhu a dalších 20 000 Kč přímo na podporu chovu slonů.

2

STÍNÍCÍ PLACHTA

Ústí nad Labem

Cíl byl dosažen!

Adoptivní rodiče

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Agentura práce Gadasová s.r.o.	4000	pekari páskovaný
Antal Lukáš a Šťastná Pavla, Štěstí	4000	nandu pampový
Aoyama Automotive Fasteners Czech, s. r. o.	7000	jeřáb mandžuský
Bezouška František, Ústí nad Labem	1000	sklípkan Smithův
Bíl Jan, Mgr., Krupka	3000	kočka slaništní
Boráňová Markéta, Ústí nad Labem	5000	guanako
Bretová Monika, Praha 7	6000	aligátor americký
Cimerman Jakub, Lovosice	1000	želva stepní
Cimerman Martin, Lovosice	6000	lemur kata
Čačaná Blanka, Ústí nad Labem	1000	korálovka sedlatá sinooaská
Čačaný Ján, Ústí nad Labem	1000	želva zubatá
Dana a Dušan Výborný, Sebzubín	1000	sýček obecný
DAQUAS, s.r.o.	20000	tuleň obecný
Děti a rodiče z MŠ U Plavecké haly, Ústí nad Labem	4000	surikata
Endrštová Jiřina, Mgr., Lubná u Rakovníka	12000	vlk hřivnatý
Eva Hubková a Libor Malý, Praha	15000	levhart mandžuský
Fajtovi a Urbánkovi, Ústí nad Labem	12000	voduška jelenovitá
Finanční účetárna PIERBURG s.r.o.	2500	sovice sněžní
Frinta Martin, MUDr., Litoměřice	4000	nosál bělohubý
Frintová Libuše, MUDr., Litoměřice	4000	nosál bělohubý
Grunt Stanislav, Litoměřice	1000	korálovka sedlatá sinooaská
Hlaváčková Zuzana, Anička Burkovcová, Alena Špičková	2000	ovce domácí - kamerunská
Hlavatý František, Ing., Ústí nad Labem	5000	lviček zlatý
Hnidovic spolek holek	6000	voduška jelenovitá
Horst Gyra	2500	puštitk bělavý pobaltský
Hrdá Eva a Valentová Eva, Přelouč	2000	chameleon jemenský
Hronová Lucie, Ústí nad Labem	1000	piraňa Nattererova
Huja Miloš, Ředhošť	2000	páv korunkatý
Chladová Irena, Ústí nad Labem	3500	korunáč vějířový
ICEN'GO! CZ s.r.o.	35000	žirafa Rothschildova
Jan, Pavlína a Toník Zábajnkovi, Praha	4000	surikata
JAST UL s.r.o.	5000	sup himálajský
JAST UL s.r.o.	6000	mandríl rýholící
Juhászová Helena, Nové Zámky	2000	rosnička včelí
Jůza Pavel, Ústí nad Labem	7000	lama krotká

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Jůza Pavel, Ústí nad Labem	5000	pony shetlandský
Kateřina a Vítek Chocholoušovi, Ústí nad Labem	1500	kaloň pobřežní
Kiesenbauer Jindřich, Ing., Duchcov	5000	alpaka
Klub žen-šen: Ludmila, Jitka, Ivetta a Richard z UL	2000	čukvala zavalitá
Kolankiewiczová Lucie, Ústí nad Labem	4000	surikata
kolektiv pracovníků Katedry jaderných reaktorů ČVUT FJFI	10000	lenochod dvouprstý
Kopáčová Olga, Praha	1500	trnorep skalní
Kraus Martin, Ústí nad Labem	1000	želva amboinská
Kraus Martin, Ústí nad Labem	1500	sova pálená
Krausová Zdeňka, Dolní Zálezly	4000	pekari páskovaný
Křížová Hana, Praha	1000	želva pentličková
Kubičková Zita, Ústí nad Labem	5000	kočkodan Brazzův
Kubištová Jitka	2500	puštik bělavý pobaltský
Kulhánková Natálie, Teplice	1000	želva uhlíská
Kulhánková Terezie, Teplice	1000	želva uhlíská
Kurincová Kristýna, Praha - Horní Počernice	8000	gibon bělolící
Lauková Hana , Most	1000	piraňa Nattererova
Lauková Milada, Most	1000	pralesnička azurová
Linda Zefová a Patrik Novák	2000	chameleon jemenský
Lojkásek Otakar, Praha 6	15000	medvěd malajský
Lužina Jan, Teplice	1500	majna Rothschildova
Lužinová Veronika, Teplice	2500	kajmáněk malý
Mandovcová Dagmar, Ústí nad Labem	5000	makak kápoový
Mandovcová Dášenska, Ústí nad Labem	4000	kosman zakrslý
manželé Jelenovi, Hostivice	3500	ara arakanga
Marie a František Holešovských, Třebeň	6000	gueréza plášťková
Marie a Milan Kořínkovi, Zabuřany	1000	pralesnička strašná
Marie, Jiříkov	1000	scink dlouhonohý
Markalousovi, Liberec	1000	karetka novoguinejská
Matouš Karel	2500	sovice sněžní
Město Blina	20000	irbis
Mikolášovi, Roudnice nad Labem	1000	sýček obecný
Mikulcová Jana, MUDr., Rumburk	5000	sup himálajský
Milan Kořínek a Katka Čavdarová	1000	kožnatka čínská
Monika Gazelka Müllerová, Most	1500	sova pálená
Morrice Michaela, Ústí nad Labem	2500	tana severní
Mužik Jan, Ústí nad Labem	5000	serau malý
Novák Martin, Chotíkov	2500	kajmáněk malý

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Nováková Helena, Ústí nad Labem	1000	agama kočiččinská
Nováková Kamila, Ústí nad Labem	8000	muntžak malý
Ondráčková Lucie, Třešť	10000	lenochod dvoupřstý
Pavlíková Jana, Ústí nad Labem	6000	vari černobilý
Pavína Křtěnová Kastlová, Teplice	2000	leguán kubánský
PRAGOPOLAIR s.r.o.	20000	tuleň obecný
Ptáčkoví Barbora a Matěj, Dragonová Veronika	15000	levhart mandžuský
Radek a Radomíra Šmejkalovi, Dolní Zálezly	2500	výr velký
rodina Achsova, Ústí nad Labem	4000	kuandu obecný
rodina Škrekova, Ústí nad Labem	2000	leguán kubánský
RONICA, s.r.o.	6000	lemur kata
Rothová Lenka, Trmice	1200	ropucha argentinská
Růžena Lahovská, Pavel a David Novákoví, Ústí nad Labem	2000	leguán kubánský
Řehák Vlastimil, Vědomice	5000	lviček zlatý
Řeháková Alena, Vědomice	5000	tamarin pinčí
Sekera Václav s rodinou, Mnetěš	1000	sýček obecný
Sikorová Lenka, Ústí nad Labem	1000	karetka novoguinejská
Skoumal Miroslav	2000	chameleon jemenský
Sršňová Andrea, Litoměřice	1000	agama kočiččinská
Stanislavová Zuzana, Most	3000	kočka slaništní
Statutární město Ústí nad Labem, Městský obvod Neštětice	10000	levhart oblačkový
Stavební odvodňovací prvky s.r.o.	12000	vlk hřivnatý
Šalatová Dana, Žim	5000	kočkodan diadémový
Šlégrová Eva, Ústí nad Labem	1500	sova pálená
Štill Luboš, Ing., Trmice	3000	řmucha skvrnitá
Švejdar Jaroslav, Ústí nad Labem	5000	lviček zlatý
Švejdar Jaroslav, Ústí nad Labem	6000	lemur kata
Tomas Martin, Mgr., Litoměřice	5400	makak kápový
TOMÁŠ - stavebniny spol. s r.o.	10000	lenochod dvoupřstý
Tomáš Kříž ELEKTROOPRAVY, Praha	2500	lori zelenoocasý
Třída 6.C ZŠ Palachova, Ústí nad Labem	2500	kajmánek malý
Vajdová Hana, MUDr., Ústí nad Labem	1000	rosnice siná
Vaněčková Monika, Ústí nad Labem	5000	dikobraz srstnatonosý
Volfová Monička, Bregenz	1000	pralesnička azurová
Vondruška Roman	1000	korálovka mexická
Vorlíčková Olga, Balšaiová Jana, Cheb	40000	tygr malajský
Zábojníková Lenka, Ústí nad Labem	4000	surikata
Zahrádka Tomáš, Ústí nad Labem	1000	korálovka mexická

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
zaměstnanci firmy Cvrček s. r. o.	10000	zebra Hartmannové
Zaplatílek Květoslav, Ústí nad Labem	1000	piraňa Nattererova
Zaplatílková Eva, Ústí nad Labem	1500	sova pálená
Zelenková Jana, Skalice u České Lípy	1000	piraňa Nattererova
Zoubek Miroslav, Ústí nad Labem	5000	tamarín pinčí
ZŠ s RVMPP Buzulucká, Teplice	1000	čukvala zavallíá
ZŠ s RVMPP Buzulucká, Teplice	2500	výr velký
ZŠ s RVMPP Buzulucká, Teplice	6000	lemur kata
žáci 3.A, 3.B ZŠ Velké Březno	1000	želva zubatá
žáci a zákyně ZŠ Teplice, U nových lázní 1102	1000	kachnička mandarínská
žáci Masarykovy základní školy a Mateřské školy v Krupce	1500	majna Rothschildova
žáci SŠ obchodu, řemesel, služeb a ZŠ Ústí n. L.	1000	čukvala zavallíá
žáci ZŠ Dubí 1	5000	surikata
žáci ZŠ Jitřní, Ústí nad Labem	1500	sova pálená
žáci ZŠ Jitřní, Ústí nad Labem	5000	tamarín pinčí
žáci ZŠ Jitřní, Ústí nad Labem	1000	želva stepní
žáci ZŠ Svázná, Most	1500	sova pálená

Patroni

Jméno, název firmy	Částka	Zvíře
Advíce, společnost s ručením omezeným	1000	agama kočičninská
Advíce, společnost s ručením omezeným	1000	vydra malá
Bartoš Tomáš, Budský Richard - www.penguinsworld.cz	3000	tučňák brýlový
Ciboch Zdeněk - realitní makléř RE/MAX Ústí nad Labem	1000	levhart obláčkový
Ciboch Zdeněk - realitní makléř RE/MAX Ústí nad Labem	1000	surikata
Cimbot Tomáš, Olomouc	7000	osel somálský
Cimbot Tomáš, Olomouc	7000	kuandu obecný
Černocká Petra, Praha	10000	orangutan bornejský
Červená Dana, Kadaň	1000	slon indický
Červená Jana, Kadaň	2000	slon indický
Čiháková Lucie, Ústí nad Labem	1000	írbis
Duba Milan, Jihlava	1000	tučňák brýlový
ESN Ustí	1000	lenochod dvoupřstý
Gacksch David, Chabařovice	1000	morče uruguayské
Iva a Iva Bartoničkovy, Praha	4000	slon indický

Jméno, název firmy	Částka	Zvíře
Jana a Vladimír Frančekovi, Aš	1000	surikata
Kačincová Kačka, Postoloprty	1000	žirafa Rothschildova
Kadlecová Ivana, Ústí nad Labem	2000	lev konžský
Kohoutová Lucie, Křivoklát	1000	orangutan (kříženec)
Kraus Tomáš, Žatec	1000	želva tlustohrálá
Kvapilová Jiřina, Praha	1000	orangutan bornejský
Linda Zefová a Patrik Novák	1000	lenochod dvouprstý
Mayerová Eliška	2000	lenochod dvouprstý
Němec Daniel, Teplice	1000	tuleň obecný
Nosková Hana, Opava	2400	tuleň obecný
Pajlk a Verča Hartmanovi, Praha	1000	zebra Hartmannové
Pešková Mirka, Praha	1000	orangutan bornejský
Pospíšilová Petra, Krupka	1500	lemur kata
Pracný Jiří, Praha	10000	orangutan bornejský
rodina Stránských, Ústí nad Labem	1000	lemur kata
rodina Veselých, Litoměřice	1000	tučňák brýlový
Sedláková Dita, Ústí nad Labem	1000	nosorožec tuponosý jižní
Sommer Jan	1000	aligátor americký
Sommerová Lenka	1000	tapír čabakový
Tadeáš Darek Dudáček, Praha	1000	lenochod dvouprstý
Tvarůžková Daniela, Bruntál	1000	sup himálajský
Vlastníková Majda, Duchcov	1000	žirafa Rothschildova
Waliszewská Jarmila, Ostrava	2000	slon indický
Zahradníčková Anna, Most	2000	surikata
ZŠ Havlíčkova 32, Litoměřice	1700	panda červená
ZŠ Palachova (5A, 5B)	3500	slon indický
ZŠ s RVTV Teplice, Maxe Švabinského 1743	1000	surikata
žáci 1. ZŠ Lovosice	8000	irbis
žáci Základní školy Ústí nad Labem, Hluboká	8000	levhart mandžuský
žáci ZŠ a MŠ Ústí nad Labem, Nová 1432/5	7171	panda červená

110 let od Lumpeparku k zoologické zahradě

Ing. Věra Vrabcová

Ústecká zoo si v roce 2018 připomněla významné kulaté výročí – uplynulo 110 let od založení ptačího parku významným ústeckým obchodníkem, mecenášem, nadšeným ornitologem a ochráncem přírody Heinrichem Lumpem, dr. h. c. Jednalo se o první přírodní ptačí rezervaci ve střední Evropě, zvanou Lumpepark, ze které po druhé světové válce postupně vznikla dnešní moderní zoologická zahrada. Kromě unikátní historie, která nemá v jiné zoo České republiky obdoby, jsou významné i ochranářské aktivity Heinricha Lumpeho, který se svým celoživotním dílem snažil o ochranu volně žijícího zpěvného ptactva, ať již na místní, nebo mezinárodní úrovni. Zoo se k jeho odkazu hrdě hlásí, takže během celého roku 2018 se některé akce a další aktivity úzce týkaly historie zoo i osobnosti Heinricha Lumpeho. Jeho motto „Chceme-li žít, musíme udělat taková opatření, abychom chránili přírodu“ je aktuální v dnešní době stejně jako v minulém století.

Vzhledem k tomu, že oslavy úctyhodného výročí byly plánovány s předstihem, některé propagační a prezentační materiály se připravovaly již v roce 2017, i když byly představeny až v roce následujícím. Byly součástí projektu „Příprava 110. výročí založení Lumpeparku 2018“ s finančním příspěvkem ve výši 14 337 eur poskytnutým Evropským fondem pro regionální rozvoj a dobrovolným svazkem obcí Euroregion Labe. Jednalo se o program na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2014–2020. Finance byly použity na natočení 15minutového dokumentu „Vítejte v ptačí říši“ v české i německé verzi, na zhotovení české a německé verze publikace „110 let od Lumpeparku k moderní zoologické zahradě“, dále k tisku dvojjazyčného letáku „Naučná stezka Lumpeparku“, ke zhotovení úvodního panelu celé naučné stezky a dalších šesti panelů v českém a německém jazyce, které byly v průběhu roku využívány na výstavy o historii Lumpeparku.

Pojďme si připomenout nejdůležitější události, které se v průběhu roku odehrály.

Slavnostní premiéra DVD dokumentu „Vítejte v ptačí říši“

Premiéra se uskutečnila v kině Hraničář 14. března za účasti několika desítek zájemců, které čekal zhruba dvouhodinový program. Nejprve byl promítnut tento nový dokument pojednávající s nadsázkou a humorem o osobnosti Heinricha Lumpeho, jeho myšlenkách ochrany ptactva a vzní-

ku a fungování Lumpeparku. Poté následovala beseda s tvůrci zastoupenými historikem Muzea města Ústí nad Labem Martinem Krskem (**foto 1**), který se podílel na scénáři i vlastním natáčením, a na konci filmu se dokonce do osoby tohoto osvíceného ornitologa, lidumila a mecenáše převtělil. Poté ještě proběhlo promítání filmu Po stopách ptačího eldoráda, který byl natočen před deseti lety také u příležitosti oslav založení Lumpeparku, ale 100. výročí. Akce v kině Hraničář byla součástí projektu „110 let od Lumpeparku k zoo“, který finančně podpořil Ústecký kraj.

Zahájení letní sezóny 2018 (7. dubna)

Stalo se tradicí, že hlavní období, kdy do zoo přichází nejvíce návštěvníků, začíná speciálním programem. Celý den se nesl v historickém duchu, samozřejmě opět ve spojení s osobou Heinricha Lumpeho. Jeho „oživlá socha“ vítala návštěvníky zoo u vchodu, ale během dne i na jiných místech areálu. Socha, která se ze své strnulosti najednou pohnula, byla pro mnohé okoloidoucí překvapením, ale vzápětí sloužila jako objekt pro pořízení netradiční fotografie (**foto 2**).

U spodního vchodu vítala návštěvníky reprodukováná hudba navozující atmosféru začátku 20. století. Každý návštěvník, který chtěl podpořit image celého dne i svým oblečením a dorazil s dobovou pokrývkou hlavy (např. muži s cylindrem či buřinkou, ženy s květinovým kloboukem...), získal na vstupném 50% slevu. Kdo přišel v celém historickém kostýmu, obdržel ještě speciální dárek navíc.

Pro veřejnost byla výjimečně otevřena Zooškola Heinricha Lumpeho, kde byla připravena výstava o jeho životě a díle, k vidění byla unikátní obří

knihou plnou výstřížků, letáček a dobových fotografií, posmrtná maska či různé artefakty týkající se jeho podnikatelských aktivit. Byl zde nepřetržitě promítán i nový dokument „Vítejte v ptačí říši“.

Děti si mohly na sedmi stanovištích mezi zooškolou a historickým hrádkem vyzkoušet různé soutěže a hry týkající se života Heinricha Lumpeho. Jeho učňovská léta v železářství představovalo stanoviště se zatloukáním hřebíků a přebíráním šroubků, dobu budování Lumpeparku převážení kostek na kolečku, zájem o ornitologii znázorňovalo poznávání zpěvného ptactva na fotografiích apod. Součástí aktivit byla i výtvarná dílnička, kde si děti mohly vyrobit knír Heinricha Lumpeho, skládacího ptáčka či si jen vybarvit omalovánky s některým z našich pěvců.

U restaurace Koliba se konalo originální představení Divadla V Pytli Petra Stolaře s názvem „Od sýkorky ke slonům ANEB Živé obrazy historie zoo“. Jednalo se o světovou premiéru a plně vystihovalo téma dne, navíc se do něj zapojili i diváci, kteří např. stavěli vodovod na Sněžku.

Akci finančně podpořil Ústecký kraj (40 000 Kč).

Ocenění pro Heinricha Lumpeho

Ústecká zoo se již od roku 2002 zapojuje do unikátní akce Cena Ď, jejíž název je odvozen od obvyčejného českého rčení „tak ti d“ – neboli „tak ti děkuji“. Jedno jediné písmeno tak stojí nejen za názvem ceny, ale současně i vysvětluje její myšlenku. U jejího zrodu stojí od samého začátku manželé Richard a Jitka Langerovi, kteří oslovují organizace i soukromé osoby nezištně a ochotně pomáhající tam, kde je to potřeba. Zoo každým rokem nominuje své příznivce nejen v rámci finančních darů, ale i z řad dobrovolníků, kteří zoologické zahradě pomáhají jiným způsobem. V roce 2018 bylo rozhodnuto o nominaci Heinricha Lumpeho in memoriam, neboť jeho celoživotní postoje a aktivity plně vystihují podstatu tohoto ocenění. Stojí za ním řada skutků, které jsou známy z jeho životopisu a o nichž se lze dočíst i v dobových materiálech, zejména v obří knize plné novinových výstřížků a fotografií. Kromě toho, že ze své podnikatelské činnosti financoval celý provoz Lumpeparku, také během svého života věnoval většinu svých zisků na dobročinné účely. Ve válečných letech např. opakovaně organizoval akce ve prospěch Rakouského červeného kříže, podporoval různé spolky a zařízení (Spolek válečných invalidů v Ústí

nad Labem, Dělnickou ozdravovnu v Ryjčích, Německou slepeckou školu v Ústí nad Labem, výbor pro zřízení žákovských nocleháren, sirotčinec, starobinec, polévkový ústav...). Další peníze šly na ošacení chudých, na obnovu klášterního kostela apod.... Výčet by byl opravdu dlouhý. S jeho osobou lze spojit řadu přívlastků – mecenáš, dobrodinec, lidumil, nezištný dárcce, osvícený a skromný člověk.

Celostátní kolo se konalo 7. června na pódiu Stavovského divadla v Praze. Nikdo z nominovaných do poslední chvíle netuší, jaký bude výsledek. Kolegium se usnází těsně před zahájením a jméno oceněného je ukryto v obálce, kterou jeden z jeho členů za danou oblast přečte na jevišti. Bylo pro nás velkým překvapením, když z úst ředitele Zoo Praha Miroslava Bobka zaznělo jméno Heinricha Lumpeho, a jsme velice poctěni, že toto významné ocenění dobrodinců a mecenášů získal právě on (**foto 3** – autorka Jaroslava Raunerová).

Den přátel zoo

Akce pro příznivce, partnery, sponzory, adoptivní rodiče a patrony se konala první říjnovou nedělí (6. října) a nemohla proběhnout jinak než v duchu 110. výročí od založení Lumpeparku a připomenutí osobnosti Heinricha Lumpeho.

Pro přihlášené účastníky byla připravena „bojovka“, tedy putování s mapkou od místa prezence u spodního vchodu až k historickému hrádku. Na trase na ně čekala stanoviště, na kterých si mohli vyzkoušet aktivity související s osobou Heinricha Lumpeho, tedy např. jeho ochránářské zkušenosti, ornitologické znalosti, jeho boj proti nebezpečím, kterým čelí ptáci

při jarních a podzimních tazích, ale vyzkoušeli si i jeho schopnosti stavitelské při budování vodovodu na Sněžku. Na závěr museli zrníčka, která opatrovali celou trasu, nasypat na krepku klobouku (tím byl Heinrich Lumpe známý, že si na něj díky pravidelnému zimnímu přikrmování ptáci natolik zvykli, že se slétali na jeho klobouk) a donést je k velkému dřevěnému krmítku s kloboukem kovovým. Toto krmítko, dar obce Doubice, bylo spolu s dřevěnou sochou Heinricha Lumpeho v životní velikosti poprvé představeno veřejnosti. Každý, kdo splnil všechny úkoly a absolvoval celou trasu, obdržel Řád Heinricha Lumpeho (**foto 4**). Součástí programu bylo i promítání DVD „Vítejte v ptačí říši“, které probíhalo v zooškole a bylo k dispozici i ostatním návštěvníkům zoo.

Ornitologický odkaz Heinricha Lumpeho

Aktivity k výročí 110 let od založení Lumpeparku dvakrát finančně podpořil i Ústecký kraj. Díky dalšímu projektu, tentokrát v rámci programu pro rozvoj eko – agro (oblast ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty na území ÚK), získala zoo dotaci ve výši 180 080 Kč.

Cílem bylo přiblížit prostřednictvím osoby Heinricha Lumpeho ochránářské aktivity dnešním návštěvníkům zoo i dětem ze základních a mateřských škol. V okolí historického hrádku stojí dřevěná pozorovatelna s vyobrazenými druhy ptáků, poblíž bylo umístěno velké dřevěné krmítko s kovovým kloboukem k zakládání potravy v rámci zimního přikrmování zpěvného ptactva. Krmítko věnovala zoologické zahradě obec Doubice, rodiště H. Lumpeho, která se ke svému rodákovi hrdě hlásí. Vedle krmítka stojí dřevěná socha zakladatele přírodní ptačí rezervace v životní velikosti, jejím autorem je Zdeněk Škopek. Je zde umístěn i panel, který představuje ptačí druhy volně žijící v areálu zoologické zahrady včetně propojení s historickým výskytem, jsou zde i informace o obci Doubice. Ve spodní části zoo byla inovována hra Ptačí putování s velkými dřevěnými figurkami tažných ptáků (princip hry člověče, nezlob se!), kterou si může během letní sezóny zahrát každý návštěvník zoo.

V projektu je řada aktivit zacílena na školní mládež. Stejně jako si již Heinrich Lumpe uvědomoval důležitou úlohu při vzdělávání nejmladší generace, i zoo se snaží ochránářské myšlenky šířit mezi žáky všech typů škol.

5

Vznikl nový výukový program zaměřený na pozorování ptáků pomocí dalekohledů a jejich identifikaci s pomocí klíče k určování ptačích druhů. Další související nabídka se týkala zdobení stromků v předvánočním čase, a to přímo ozdobami sloužícími zároveň jako potrava pro ptáčky v zimě. Dětem z MŠ a 1. a 2. tříd ZŠ se věnoval lektor, který je seznámil s nejběžnějšími druhy a se zásadami krmení. Všechny třídy, které absolvovaly jeden z těchto programů, obdržely řadu dárců – hru černý Petr, kartičky s obrá-

zskem a zásadami krmení, velký poster s ptačími druhy **(foto 5)** a polotovar ptačího krmítka k sestavení. To si pak mohly umístit za oknem třídy či na školní zahradě, ptáky pozorovat a pravidelně přikrmovat.

6

Jsmo velice rádi, že v roce 2018 jsmo mohli několikrát přivítat i vzácnou návštěvu, potomky Heinricha Lumpeho. Příznačně na Ptačí den v zoo a po půl roce na Den přátel zoo navštívily areál paní Maria Fotuhi, která je praneteří Heinricha Lumpeho (dcera jeho synovce Alfréda), a její neteř Monika Lumpe **(foto 6)**. Paní Maria je ještě pamětnicí konce druhé světové války a nuceného odsunu celé rodiny.

**Provozní
útvár**

Činnost provozního útvaru

Libor Ipser, Ing. Roman Končel

Úsek údržby pracoval v roce 2018 jak na pravidelné údržbě celého areálu zoologické zahrady, na úseku fyzického zajištění BOZP a zajištění dopravních služeb, tak na výstavbě části staveb určených k chovu zvířat a řešení nastalých havarijních situací. Pozitivní zprávou pro celou zoologickou zahradu bylo získání účelových příspěvků

poskytnutých Magistrátem města Ústí nad Labem. Tyto příspěvky byly převedeny několika rozpočtovými opatřeními a byly použity na přesně specifikované akce, které jsme naplánovali s předstihem (pokud nešlo o řešení havarijních situací). Tyto finance byly poskytnuty jak na investiční, tak na neinvestiční činnosti a jejich realizací byl pověřen úsek údržby.

Účelové příspěvky od zřizovatele na řešení provozních a havarijních situací:

Investiční

Rekonstrukce expozice vyder malých, která sestávala z:

- vybudování vnitřní expozice pro tato zvířata včetně vybavení zázemí (**foto 1**);
- výroby umělých skal na části stěn a ohrazení, které budou imitovat erodovaný břeh;
- vytápění této expozice;
- vybavení výběhu novým bazénem s potokem, který ústí do stávajícího bazénu, kde dojde ke zvýšení hladiny vody.

Akce byla z velké části realizována zoologickou zahradou – pracovníky údržby.

Rekonstrukce této expozice má význam jak pro návštěvníky, kterým bude umožněno sledovat tyto zajímavé živočichy i v zimních měsících, tak z hlediska pohody zvířat samotných, protože v této expozici budou moci trávit i zimní měsíce a nebude nutno je stěhovat na zimoviště.

Doufáme, že se díky těmto opatřením dočkáme i odchovu.

Rekonstrukce stávajícího výběhu tapírů se spoluúčastí a významným podílem financování Nadací ČEZ v těchto etapách:

- sanace současné stavby;

- rekonstrukce expozice dle projektové dokumentace tak, aby vyhovovala bezkontaktnímu chovu tohoto druhu zvířat **(foto 2)**;

- obnovení oplocení;
- zlepšení návštěvnického servisu;
- zlepšení vzhledu stavby **(foto 3)**.

Důvodem rekonstrukce je změna chovaného druhu zvířat, kdy jsme z původně chovaných tapírů jihoamerických přešli na chov tapírů čabakových. U tohoto druhu zvířat je nutný bezkontaktní chov z důvodu zajištění bezpečnosti chovatelů.

Dokončení expozice tučňáků:

- dokončení realizace filtračního zařízení;
- ozonizace vody;
- zprovoznění a oprava stávajícího chlazení;
- doplnění edukačních prvků v jeskyni.

Výroba fixačního boxu pro kopytníky

- Důležitost fixačního boxu **(foto 4)** spočívá ve snížení zdravotních rizik spojených se sedacími zvířaty při rutinních veterinárních zákrocích.

Rekuperace v expozici žiraf

- Zajištění ventilace v zázemí pavilonu žiraf je důležité zejména z důvodu pohody chovaných zvířat i obsluhujícího personálu.

Nákup elektrického vozíku včetně příslušenství **(foto 5)**

Zajištění projektové dokumentace k investičním akcím (do konce roku 2019)

- Jedná se o několik staveb, na jejichž realizaci je potřeba zajistit projektovou dokumentaci, aby mohla být zahájena vlastní stavba.

Neinvestiční

- Nákup zařízení na monitorování zvířat a manipulaci s nimi (foto 6)
- Dokončení opravy pochozí střechy objektu horního vchodu do areálu zoo
- Oprava havarijního stavu ve výměňkové stanici TČ 1 geotermálního vytápění zoo
- Oprava havarijního stavu výtlačného vodovodního systému, který zajišťuje zásobování zoologické zahrady pitnou vodou (foto 7)

Další provozní činnosti:

- Stavba nových terárií v pavilonu exotária
- Vybudování odchovny žab v pavilonu exotária
- Vyhlídka u expozice vodních ptáků (foto 8)
- Pomocné práce při realizaci projektů „Včelí stezky“ a „Ornitologického odkazu Heinricha Lumpeho“
- Technická příprava pro zabudování váhy pro slony
- Instalace sdělovacího kabelu mezi rezervoáry vody v areálu zoo
- Oprava vnějšího osvětlení (foto 9)

- Oplocení Centra pro zvířata v nouzi
- Vybudování vnitřního plotu v Centru pro zvířata v nouzi
- Pomoc při sestavování nového nábytku v Centru pro zvířata v nouzi

Studie a projekty:

- Příprava pro rozdělení rozvodu elektřiny na dvě trafostanice
- Dokončení komplexní projektové dokumentace elektroinstalace pavilonu šelem, zimoviště, exotária a přípravy krmiv
- Studie provedení vstupu do spodní části pavilonu exotária
- Projekt přestavby expozice tapírů
- Studie přestavby expozice vyder malých
- Přípravy pro studii na expozici ptáků jihovýchodní Asie

Zajištění a uspořádání zasedání technické komise UCSZOO (6.–8. 6. 2018)

Veškeré činnosti související se zajištěním programu a vlastního průběhu zasedání technické komise, které bylo všemi účastníky velice kladně hodnoceno.

Veřejné zakázky:

- Ostraha areálu zoologické zahrady
- Úpravy expozice tapírů
- Elektrický vozík
- Úklid areálu zoo (tato VZ je v procesu schvalování)

Personální obsazení

Personální obsazení zoo k 31. 12. 2018

Vedení zoo

Ing. Roman Končel – ředitel organizace

Jana Řičánková – vedoucí kanceláře ředitele

Klára Benešová – asistentka ředitele (od 1. 8. 2018)

Ing. Michaela Matkovičová – asistentka ředitele (mateřská dovolená)

Ing. Miroslav Štráchal – vedoucí EPÚ

Ing. Petra Padalíková – vedoucí ZÚ (do 15. 1. 2018 – mateřská dovolená)

Ing. Lukáš Štěřba – vedoucí ZÚ (od 1. 2. 2018)

Ing. Věra Vrabcová – vedoucí ÚKV

Andrea Balejová – vedoucí návštěvnického servisu

9 osob

Odborní pracovníci zoo

Ing. Pavel Král – zoolog

Ing. Eliška Barcalová – zooložka (od 1. 2. 2018)

Lukáš Ševcovic – zoolog (od 1. 2. 2018)

Mgr. Martina Dvořáková – zooložka (mateřská dovolená)

Ing. Ilona Pšenková, Ph.D. – zooložka (mateřská dovolená)

Mgr. Stanislav Lhota, Ph.D. – vědecký pracovník (projekt Pesisir Balikpapan)

Marcela Vaňková – vedoucí přípravy krmiv

7 osob

Další vedoucí pracovníci

Libor Ipser – vedoucí úseku údržby

Hana Roháčková – vedoucí zahradnického úseku

Jaroslav Havlíček – mistr střediska dopravy

Jaroslava Ježková – vedoucí Centra pro zvířata v nouzi

4 osoby

Zaměstnanci

Zoologický útvar – 33

Ekonomicko-personální útvar – 4

Útvar kontaktu s veřejností – 2

Návštěvnický servis – 3 + 2 letní pokladní

Provozní útvar – 12

Botanický úsek – 7

Centrum pro zvířata v nouzi – 5

68 osob

CELKEM kmenových zaměstnanců – 88 osob

Pracovníci na VPP – 4

Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p. o.
Drážďanská 23
400 07 Ústí nad Labem
e-mail: zoo@zoousti.cz
tel.: +420 475 503 354
Internet: www.zoousti.cz; www.choboti.cz